

10
2021

ISSN 1508-0641

NOWA CURRENDA

ENDDA

Miesięcznik
komorników sądowych

NDDA
NOWA
CURRENDA
DWA

NOWA CURRENDA

Miesięcznik
komorników sądowych

Redaktor naczelny: **prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska**

Redaktor prowadzący: Magdalena Kirska-Okuniewska

Redakcja językowa: Magdalena Kirska-Okuniewska

Projekt okładki: Karol Szczawiński

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo do skracania tekstów. Uprzejmie informujemy, że przesłanie tekstu artykułu czy opracowania na adres redakcji wiąże się ze zgodą na jego ewentualne opublikowanie na łamach czasopisma i przeniesienie na wydawnictwo przysługujących do niego praw autorskich. W przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających przeniesienie praw autorskich do tekstu na wydawcę autor zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie redakcję. Redakcja zastrzega sobie także prawo do wprowadzania zmian w nadesłanych tekstach.

Stali współpracownicy:

Przemysław Małecki – redaktor ds. samorządu komorniczego

dr Urszula Moszczyńska

Agnieszka Żelazna

Mateusz Sztandur

Monika Ged

Wydawca:

Currenda Sp. z o.o.

al. Niepodległości 703A, 81-853 Sopot

tel.: 58 550 38 75, 58 550 38 76

faks: 58 550 38 75, w. 26

e-mail: nowa.currenda@currenda.pl

www.sklep.currenda.pl

© Copyright by

Currenda Spółka z o.o.

ISSN 1508-0641

Spis treści

Od redakcji 6

AKTUALNOŚCI

Wyeliminowanie z planu podziału przedawnionych zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipotecznie 10

DR MARCIN BIAŁECKI

Nieznany łąd: urzędowy nadzór komornika nad dobrowolnymi licytacjami publicznymi 19

PIOTR LEBIODA

Niecelowość egzekucji a opłata egzekucyjna..... 26

AGNIESZKA ŻELAZNA

PRAKTYKA KOMORNIKA

Komornicze FAQ 33

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

Zajęcie ruchomości a badanie kwestii materialnoprawnych przez komornika sądowego 37

JOANNA SZACHTA

TEMAT NUMERU

Zakres podmiotowy postępowania egzekucyjnego na kanwie uchwały 7 sędziów SN 44

JOANNA STUDZIŃSKA

ORZECZNICTWO

Przegląd orzecznictwa 51

MATEUSZ SZTANDUR

SAMORZĄD KOMORNICZY

Lublin da się lubić..... 60

KATARZYNA RYŃ-KOWALSKA

Wyprawka szkolna od komorników 65

TOMASZ SZYBAŁSKI

SZKOLENIA, KONFERENCJE

„Forum Asesorów Komorniczych” Szklarska Poręba, 10 września 2021 r..... 67

MATEUSZ SZTANDUR

Szkolimy się w Mikołajkach..... 80

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

Szanowni Państwo!

Wydaje się, że mimo szalejącej pandemii życie zawodowe znów nabiera tempa i komornikom sądowym przychodzi się mierzyć z wieloma problemami. Staramy się na bieżąco poruszać te najbardziej palące kwestie – wiążące się z uchwałami Sądu Najwyższego lub po prostu budzące wątpliwości w praktyce.

Wyrazem zgłaszanych trudności, ciężkich do rozstrzygnięcia, są zagadnienia prawne wnoszone do SN. Specjalnie dla Państwa przybliżamy kanwę uchwały 7 sędziów Izby Cywilnej z 16 czerwca 2021 r., III CZP 60/19, odnośnie do zakresu podmiotowego postępowania egzekucyjnego. W omawianej sprawie pojawiło się pytanie, czy uczestnikiem postępowania egzekucyjnego dotyczącego nieruchomości osoby trzeciej powinna być osoba, na rzecz której ustanowiono zakaz zbywania i obciążania nieruchomości, ujawniony w dziale III księgi wieczystej (wierzyciel pauliański), w związku z czym czy komornik ma obowiązek powiadamiać takiego wierzyciela o toczącej się egzekucji i podejmowanych w niej czynnościach, w sytuacji gdy egzekucja jest prowadzona przeciwko dłużnikowi – osobie, przeciw której wytoczona jest skarga pauliańska. Sąd Najwyższy zwiększył ochronę wierzyciela i zaznaczył, że osoba, na której rzecz ustanowiono zakaz zbywania lub obciążania nieruchomości ujawniony w księdze wieczystej tytułem zabezpieczenia roszczenia określonego w art. 527 § 1 k.c., jest uczestnikiem postępowania egzekucyjnego toczącego się co do tej nieruchomości, na wniosek wierzyciela osoby trzeciej, uprawnionym do zaskarżenia postanowienia o przybiciu naruszającego jego prawa (art. 997 k.p.c.).

Ciekawe zagadnienie powstałe na gruncie rozpoznawanej sprawy przedstawia także dr Marcin Białecki z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, omawiając wyeliminowanie z planu podziału przedawnionych zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipotecznie. Przedmiotem tego opracowania jest kwestia dopuszczalności wyeliminowania z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości przedawnionych wierzytelności publicznoprawnych zabezpieczonych hipotecznie oraz sposobu, w jaki może do tego dojść, z uwzględnieniem treści art. 1028 § 4 k.p.c.

W oddawanym do Państwa rąk wydaniu znajdują Państwo wiele ciekawych opracowań praktycznych, stanowiących odpowiedź na wątpliwości nurtujące środowisko bądź odnoszących się do nowych regulacji. W ramach rubryki Komornicze FAQ, opracowanej przez Przemysława Małeckiego, asesora komorniczego, staramy się dokonać wykładni

Fot. Bogusława Guzowska

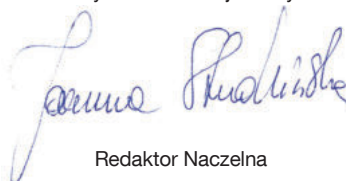
w zakresie problemów pojawiających się w praktyce. Joanna Szachta, doktorantka w Instytucie Nauk Prawnych PAN, prawnik w kancelarii komorniczej, omawia zajęcie ruchomości i badanie kwestii materialnoprawnych przez komornika sądowego, wskazując na wiele zastrzeżeń praktycznych w nowych regulacjach. Jak wskazuje, wprowadzając możliwość badania okoliczności co do własności przedmiotu zajęcia, ustawodawca zapomniał o celu egzekucji, którym jest dążenie do zaspokojenia wierzyciela. Natomiast Piotr Lebioda, komornik sądowy, omawia urzędowy nadzór komornika nad dobrowolnymi licytacjami publicznymi. Oprócz wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz zabezpieczenie roszczeń, komornicy dokonują również czynności nieegzekucyjnych i na przykład na wniosek organizatora licytacji mogą sprawować urzędowy nadzór nad dobrowolnymi licytacjami publicznymi z przybicciem najniższej lub najwyższej oferty. Agnieszka Żelazna, radczyni prawna, przedstawia wątpliwości co do ustalenia opłaty od wierzyciela na podstawie art. 30 u.k.k. w przypadku niecelowości wszczęcia postępowania. Tradycyjnie Mateusz Sztandur, doktorant z Uniwersytetu Gdańskiego, przedstawia aktualne orzecznictwo odnoszące się w dużej mierze do wysokości i sposobu ustalania opłaty w sprawach egzekucyjnych.

W bieżącym numerze nie zabraknie także istotnych dla Państwa aktualności z życia samorządu. Tym razem Katarzyna Ryń-Kowalska, komornik sądowy i rzeczniczka prasowa IK Lublin, prezentuje mocno sfeminizowaną Izbę Komorniczą w Lublinie, nie tylko wskazując na istotną działalność zawodową, ale dzieląc się także opisem pasji zrzeszonych w Lublinie komorników oraz opowieściami o ich udziale w akcjach charytatywnych. Tomasz Szybałski, rzecznik prasowy szczecińskiej IK, przedstawił zaangażowanie członków Izby we współpracę z zachodniopomorskim oddziałem Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Szczecinie oraz w przedsięwzięcie „Wyprawka dla malucha”, stanowiące wsparcie dla lokalnej społeczności.

Wirus SARS-CoV-2 ograniczył możliwość organizacji konferencji i szkoleń, stąd ponowne pojawienie się tego rodzaju wydarzeń w przestrzeni zawodowej komorników sądowych odbija się szerokim echem. Przemysław Małecki zdaje Państwu relację ze zorganizowanego w drugim tygodniu września 2021 r. w Mikołajkach długo wyczekiwanego spotkania szkoleniowo-integracyjnego izb komorniczych w Białymstoku, Gdańsku, Szczecinie i Warszawie. Było to pierwsze tak duże zgromadzenie komorników i asesorów od rozpoczęcia pandemii. Do Mikołajek przyjechało ponad 380 przedstawicieli naszego zawodu. Zaproszenie przyjęli również seniorzy – emerytowani komornicy sądowi. Natomiast Mateusz Sztandur zamieszcza sprawozdanie z konferencji asesorów komorniczych, która miała miejsce 10 września 2021 r. w Szklarskiej Porębie. Było to wspólne przedsięwzięcie Uniwersytetu Wrocławskiego, Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej oraz Izby Komorniczej we Wrocławiu. Prelekcje teoretyków zestawiono z wystąpieniami praktyków – asesorów komorniczych. Forum cieszyło się dużym zainteresowaniem, gdyż transmisję *on-line* śledziło nawet 900 osób, i pokazało, jak istotne jest organizowanie tego typu wydarzeń dla środowiska.

Życzę Państwu przyjemnej lektury!

Z życzeniami miłej lektury

Redaktor Naczelna

Już w sklepie Currenda!

www.sklep.currenda.pl

Odpowiedzialność dyscyplinarna komornika sądowego

Mariusz Nawrocki

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Już w sklepie Currendy!

www.sklep.currenda.pl

Odpowiedzialność karna komornika sądowego

Sebastian Kowalski

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Wyeliminowanie z planu podziału przedawnionych zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipotecznie

DR MARCIN BIAŁECKI

Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Kardynała Stefana
Wyszyńskiego w Warszawie
advokat, mediator

Przedmiotem niniejszego opracowania jest kwestia dopuszczalności wyeliminowania z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości przedawnionych wierzytelności publicznoprawnych zabezpieczonych hipotecznie oraz sposobu, w jaki może do tego dojść, z uwzględnieniem treści art. 1028 § 4 k.p.c.¹

1. Zagadnienia wstępne

Zgodnie z przywołanym przepisem wykonanie planu w części dotkniętej zarzutami nastąpi po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, chyba że zostało wstrzymane przez zabezpieczenie powództwa w sporze o ustalenie nieistnienia prawa.

Już na tym etapie należy zaznaczyć, że w postępowaniu w przedmiocie rozpoznania zarzutów przeciwko planowi podziału sąd nie rozpoznaje sporu co do istnienia prawa objętego planem podziału, co wynika wprost z art. 1028 § 2 zd. 2 k.p.c. Oznacza to zatem, że jeśli jeden z wierzycieli hipotecznych ustali, iż

w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji uczestniczą przedawnione zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipotecznie hipoteką przymusową zwykłą, wówczas konieczne stanie się wytoczenie odrębnego powództwa o ustalenie w oparciu o art. 189 k.p.c.

2. Dopuszczalność drogi sądowej w trybie art. 189 k.p.c. i realizacja zasady zaufania do stanowionego przez państwo prawa i dokumentów urzędowych pochodzących od organów administracji

Zasada zaufania do stanowionego przez państwo prawa, jak i zasada zaufania do dokumentów urzędowych pochodzących od

organów administracji, stanowi podstawę skierowania sprawy do sądu powszechnego w ramach powództwa o ustalenie. *Petition* roszczenia procesowego może w takiej sytuacji przyjąć postać wniosku o ustalenie nieistnienia prawa – ograniczonego prawa rzeczowego, tj. hipoteki przymusowej zwykłej wpisanej w księdze wieczystej dla konkretnej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa (organu podatkowego). Żądanie tak sformułowane może być traktowane jako zasadnicze, ale z ostrożności procesowej warto zgłosić żądania ewentualne, które będą sprowadzały się do wnoszenia o ustalenie nieistnienia wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie hipoteką przymusową zwykłą wpisaną w księdze wieczystej bądź o ustalenie, że wierzytelności zabezpieczone hipotecznie hipoteką przymusową zwykłą wpisaną w księdze wieczystej nie uczestniczą w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości wobec ich wygaśnięcia na skutek upływu terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych.

DO WYTOCZENIA PROCESU
NIE JEST POTRZEBNE
OBIEKTYWNE ISTNIENIE
PRAWA, KONIECZNE JEST
JEDYNNIE TWIERDZENIE O JEGO
ISTNIENIU BĄDŹ NIEISTNIENIU.

W zasadzie każde roszczenie procesowe, sformułowane jako żądanie zasądzenia, ustalenia lub ukształtowania stosunku prawnego, niezależnie od jego merytorycznej zasadności, jest objęte drogą sądową, jeżeli dotyczy podmiotów, których pozycja w ramach tego stosunku prawnego jest równorzędna². Pozycja powoda i pozwanego będzie równorzędna,

jeżeli strony takiego procesu są jednocześnie uczestnikami postępowania egzekucyjnego i występują jako wierzyciele hipoteczni, co w praktyce jest bardzo łatwe do ustalenia i wynika z ustaleń dokonanych przez komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

W judykaturze podnosi się, że niedopuszczalność drogi sądowej, stanowiąca bezwzględną przesłankę procesową, zachodzi wtedy, gdy sprawa nie ma charakteru sprawy cywilnej ani w znaczeniu materialnym, ani formalnym, albo gdy ma wprawdzie charakter sprawy cywilnej w znaczeniu materialnym, ale na podstawie szczególnego przepisu została przekazana do właściwości innego organu jak sąd powszechny³. Już na tym etapie wskazać należy, że odsyłanie wierzyciela hipotecznego do organu podatkowego celem wydania zaświadczenia w trybie art. 306a § 2 Ordynacji podatkowej jest *de facto* „zastępowaniem” dokumentu urzędowego innym dokumentem urzędowym, które nie prowadzi do rozstrzygnięcia skutkującego wyeliminowaniem określonych wierzytelności z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji i pozostaje w opozycji do przepisu art. 1028 § 4 k.p.c., wyraźnie mówiącego o powództwie o ustalenie nieistnienia prawa. Sąd Najwyższy w swoich wywodach stanął na stanowisku, iż rozważając dopuszczalność drogi sądowej sąd nie bada istnienia prawa podmiotowego ani nie rozważa, czy zgłoszone przez powoda roszczenie jest usprawiedliwione prawem materialnym. Do wytoczenia procesu nie jest potrzebne obiektywne istnienie prawa, konieczne jest jedynie twierdzenie o jego istnieniu bądź nieistnieniu. Sąd powinien wyjaśnić, czy prawo podmiotowe, o istnieniu lub nieistnieniu którego twierdzi powód, odpowiada pojęciu „sprawa cywilna” w rozumieniu art. 1 i 2 k.p.c. Jeżeli, według twierdzeń powoda zawartych w pozwie, między nim a pozwanym istnieje stosunek cywilnoprawny, droga

sądowa jest dopuszczalna i pozew nie może być odrzucony z powodu jej braku⁴. Konstytucyjne rozumienie pojęcia sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP ma charakter autonomiczny, zaś dopuszczalność drogi sądowej zależy od okoliczności faktycznych przytoczonych przez powoda jako podstawa roszczenia, nie jest natomiast warunkowana wykazaniem istnienia tego roszczenia; nie jest także uzależniona od zarzutów pozwanego ani zastosowanego przez niego sposobu obrony⁵.

Na etapie przygotowywania projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji komornik zwraca się do wszystkich wierzycieli hipotecznych o wypowiedzenie się w przedmiocie przysługujących im wierzytelności, w szczególności ich wysokości i terminu wymagalności. W przypadku wierzytelności przypadających na rzecz organów podatkowych najczęściej dokument taki będzie miał

” W PRZYPADKU WIERZYTELNOŚCI PRZYPADAJĄCYCH NA RZECZ ORGANÓW PODATKOWYCH NAJCZĘŚCIEJ DOKUMENT TAKI BĘDZIE MIAŁ POSTAĆ DOKUMENTU URZĘDOWEGO.

postać dokumentu urzędowego. W praktyce jednak okazuje się, że taki dokument urzędowy, często podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym, nie zostaje uznany za wystarczający z punktu widzenia wyeliminowania przedawnionych wierzytelności z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Tym samym, stosując jedno z wnioskowań prawniczych *argumentum a fortiori*, tj. *argumentum a minori ad maius*, dokument urzędowy w postaci zaświadczenia uzyskany w trybie art. 306a Ordynacji podatkowej⁶ również nie umożliwi sądowi rozpoznającemu zarzuty i zatwierdzającemu plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji wyeliminowania przedawnionych wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie na rzecz Skarbu Państwa. Powód wracałby do punktu wyjścia, kiedy to na etapie zatwierdzania projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji będzie dysponował takim samym dokumentem (zaświadczeniem), którego walor będzie tożsamy z dokumentem urzędowym podpisanym kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Podsumowując tę część wywodów uznać należy, że w celu poprawnego ustalenia kwoty przypadającej wierzycielowi hipotecznemu w wyniku podziału sumy uzyskanej z egzekucji konieczne jest posiadanie przez takiego wierzyciela rozstrzygnięcia sądu w postaci wyroku ustalającego nieistnienie prawa na podstawie art. 189 k.p.c. W mojej ocenie konieczność podejmowania przez wierzyciela

hipotecznego takich działań procesowych nie tylko ma wpływ na czas trwania postępowania egzekucyjnego, gdyż wstrzymuje się wykonanie takiego planu podziału do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o ustalenie. Tym samym na pewien czas pozbawia się pozostałych wierzycieli hipotecznych możliwości wyegzekwowania przysługujących im świadczeń. Według mnie, dodatkowo osłabia się pozycję takiego wierzyciela hipotecznego, narażając go na wysokie koszty prowadzenia skomplikowanego sporu przed sądem powszechnym i w konsekwencji pod znakiem zapytania stawia się sens istnienia zasady zaufania do stanowionego przez państwo prawa. W pełni podzielałam stanowisko zaprezentowane w judykaturze, zgodnie z którym zasada zaufania do stanowionego przez państwo prawa i zakaz tworzenia instytucji niesprawiedliwych, sprzeciwiają się takiemu rozumieniu art. 208 § 1 i art. 233 § 1 pkt 2 lit. a) ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.), zgodnie z którym organ może orzekać o wysokości zobowiązania podatkowego w stosunku do podatnika, płacącego

w zaufaniu do tego prawa podatek wynikający z nieostatecznej decyzji, a jednocześnie uznaje niemożność takiego orzekania w stosunku do podatnika, który (z różnych przyczyn, również braku środków) z obowiązku tego się nie wywiązuje. Przyznanie możliwości orzekania o zobowiązaniu podatkowym w granicach, jakie wynikają z jego zapłaty w nieograniczonym terminami przedawnienia czasie, powoduje również, że instytucja przedawnienia zobowiązań podatkowych w odniesieniu do podatników, którzy płacą podatki, staje się instytucją pozorną⁷.

3. Istota instytucji przedawnienia zobowiązania podatkowego

Nie budzi wątpliwości, że istota instytucji przedawnienia zobowiązania podatkowego różni się od przedawnienia zobowiązania cywilnego i obowiązek uwzględnienia upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego powinien być brany pod uwagę z urzędu w trakcie postępowania podatkowego⁸. Przedawnienie zobowiązań podatkowych oznacza, iż po upływie określonego czasu

zobowiązanie podatkowe, chociaż niezapłacone, wygasa łącznie z odsetkami za zwłokę. Po upływie okresu przedawnienia z mocy prawa, bez konieczności wydawania żadnych decyzji, przestaje istnieć stosunek zobowiązaniowy pomiędzy podatnikiem i wierzycielem podatkowym. Wierzyciel, chociaż niezaspokojony, nie ma już podstaw do egzekwowania zobowiązania podatkowego, czyli formalnie nie powinien nawet występować z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Zatem istotą instytucji przedawnienia uregulowanej w art. 70 Ordynacji podatkowej jest to, iż na skutek upływu czasu zobowiązanie podatkowe wygasa z mocy prawa (art. 59 § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej) i organ podatkowy nie może skutecznie domagać się od podatnika jego zapłaty, zobowiązanie podatkowe bowiem przestaje istnieć. Takie skutki dotyczyć będą także zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipotecznie. Oznacza to zatem, że upływ terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w trakcie postępowania podatkowego musi być uwzględniony z urzędu przez organ podatkowy, przed którym postępowanie się toczy, niezależnie od tego, czy dotyczy postępowania przed organem I instancji, czy postępowania odwoławczego. Organ, stwierdzając ujemną przesłankę kontynuowania postępowania, jest zobligowany do jego zakończenia przez umorzenie postępowania (art. 208 § 1 Ordynacji podatkowej)⁹. Organ na każdym etapie postępowania ma obowiązek z urzędu badać kwestię przedawnienia i w razie jej wystąpienia podjąć decyzję o umorzeniu postępowania, bądź wykazać, że wystąpiły przesłanki przerwania bądź zawieszenia biegu przedawnienia i w związku z tym nie nastąpiło wygaśnięcie zobowiązania. W takim przypadku może kontynuować postępowanie, ale okoliczności te muszą zostać wykazane w uzasadnieniu decyzji. Skutek materialnoprawny w postaci wygaśnięcia zobowiązania wskutek przedawnienia, o którym stanowi art. 70

§ 1 Ordynacji podatkowej, ma swoje implikacje na gruncie procesowym wynikające z art. 208 § 1 Ordynacji podatkowej i art. 233 § 1 pkt 2 lit. a Ordynacji podatkowej¹⁰. W mojej ocenie komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne z udziałem wierzyciela hipotecznego, którego wierzytelności uległy przedawnieniu, czyli wygasły, jest uprawniony do zbadania powyższych okoliczności poprzez zwrócenie się do organu podatkowego o nadesłanie informacji, czy nie zachodzą podstawy do umorzenia postępowania. Z takim wnioskiem według mnie może wystąpić także jeden z wierzycieli hipotecznych,

PRZYZNANIE MOŻLIWOŚCI
ORZEKANIA O ZOBOWIĄZANIU
PODATKOWYM W GRANICACH,
JAKIE WYNIKAJĄ Z JEGO
ZAPŁATY W NIEOGRANICZONYM
TERMINAMI PRZEDAWNIE
CZASIE, POWODUJE RÓWNIEŻ,
ŻE INSTYTUCJA PRZEDAWNIE
ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH
W ODNIESIENIU DO PODATNIKÓW,
KTÓRZY PŁACĄ PODATKI, STAJE
SIĘ INSTYTUCJĄ POZORNĄ.

przy czym uczynić to powinien za pośrednictwem komornika. Umorzenie postępowania nie zależy więc od woli sądu, lecz od stwierdzenia istnienia obiektywnej przyczyny bezprzedmiotowości postępowania administracyjnego. Skoro zatem bezprzedmiotowe będzie prowadzenie postępowania administracyjnego, to tym samym brak będzie podstawy prawnej do prowadzenia postępowania egzekucyjnego z udziałem organu podatkowego, któremu przysługują przedawnione

wierzytelności podatkowe, nawet jeśli będą zabezpieczone hipotecznie. Istotą przedawnienia uregulowanego w art. 70 Ordynacji podatkowej jest to, że na skutek upływu czasu zobowiązanie podatkowe wygasa z mocy prawa, ale – co wydaje się najważniejsze z punktu widzenia wyeliminowania z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji przedawnionych zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipotecznie – to okoliczność, zgodnie z którą pomimo zabezpieczenia zobowiązań podatkowych hipoteką niezależnie biegnie przedawnienie zobowiązania podatkowego na podstawie przepisów prawa podatkowego. Mając z kolei na uwadze

”
JAK PODNOSI SIĘ W DOKTRYNIE,
JEDNYM ZE SZCZEGÓLNYCH
WYPADKÓW POWÓDZTWA
O USTALENIE JEST ART. 1028
§ 4 K.P.C. – POWÓDZTWO
W SPORZE O USTALENIE
NIEISTNIENIA PRAWA.

akcesoryjność hipoteki jako ograniczonego prawa rzeczowego i uzależnienie dalszego istnienia zabezpieczenia hipotecznego od istnienia wierzytelności, którą zabezpiecza, to wygaśnięcie zobowiązania podatkowego zabezpieczonego hipoteką powoduje wygaśnięcie hipoteki, zgodnie z art. 94 ustawy z 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece¹¹, a w konsekwencji zatem – zwolnienie z odpowiedzialności przedmiotem obciążonym hipoteką¹². Nie można w tym miejscu pominąć treści przepisu art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym, jednakże po upływie terminu

przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu. Istotne jednak, że Trybunał Konstytucyjny uznał ten przepis za niezgodny z Konstytucją, co oznacza, iż przepis jako taki jest niekonstytucyjny, a zatem przestał wywierać skutki prawne i powinien być traktowany jako odtąd nieistniejący w porządku prawnym¹³.

4. Interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie na etapie wstrzymania wykonania planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji

Wynik postępowania w sprawie o ustalenie nieistnienia prawa ma znaczenie dla oceny prawidłowości projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji i trafności wywiedzionych zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Przedmiotem oceny w takim postępowaniu jest wykazanie nieistnienia wierzytelności publicznoprawnych zabezpieczonych hipotecznie z uwagi na przedawnienie celem wyeliminowania tych wierzytelności z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji stosownie do art. 1028 § 4 k.p.c. Błędne okazałyby się rozważania prawne sprowadzające się do stwierdzenia braku podstaw do orzekania o nieistnieniu wierzytelności hipotecznej przy jednoczesnym przyjęciu, że rozstrzygnięcie takie byłoby sprzeczne z art. 2 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1 k.p.c. Takie rozumowanie byłoby nie tylko sprzeczne z poczynionymi

przeze mnie wcześniej ustaleniami o dopuszczalności drogi sądowej, ale dodatkowo byłoby działaniem *contra legem*, a konkretnie w opozycji do art. 1028 § 2 i 4 k.p.c. Jak podnosi się w doktrynie, jednym ze szczególnych wypadków powództwa o ustalenie jest art. 1028 § 4 k.p.c. – powództwo w sporze o ustalenie nieistnienia prawa¹⁴. Nie ma bowiem innej drogi wyeliminowania z planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji wierzytelności publicznoprawnych zabezpieczonych hipotecznie z uwagi na przedawnienie, jeśli wierzytelności te biorą udział w tym planie podziału, mimo że formalnie nie powinny, o czym była mowa wyżej. W orzecznictwie dominuje pogląd, że interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. stanowi materialnoprawną przesłankę (podstawę) powództwa o ustalenie i podlega badaniu w ramach merytorycznego rozpatrywania sprawy. Jego istnienie warunkuje zatem przyznanie ochrony prawu podmiotowemu, a brak prowadzi do oddalenia powództwa jako bezzasadnego. Interes prawny to interes odnoszący się do szeroko rozumianych praw oraz stosunków prawnych i w obecnym stanie prawnym występuje nie tylko wtedy, gdy bezpośrednio zagrożona jest sytuacja prawna powoda, ale i wówczas, gdy w związku z zachowaniem pozwanego uzasadnione jest ustalenie stosunku prawnego lub prawa w celu usunięcia niepewności co do tego prawa lub stosunku prawnego z przyczyn faktycznych lub prawnych¹⁵.

Ustalenie w oparciu o powództwo z art. 189 k.p.c., że nie istnieje ograniczone prawo rzeczowe w postaci hipoteki na nieruchomości dłużnika na rzecz organu podatkowego, spowoduje, iż strona powodowa znajdzie się w korzystniejszej sytuacji prawnej w kontekście egzekucji swojej wierzytelności, oczywiście przy założeniu wielości wierzycieli hipotecznych wpisanych w dziale IV księgi wieczystej. Trzeba jednak mieć na uwadze, że to konkretne okoliczności faktyczne wypełniają znamiona interesu praw-

nego w znaczeniu cywilnoprawnym, nawet wówczas, gdy rozpoznawana przez sąd materia znajduje się na styku prawa cywilnego, zagadnień prawoadministracyjnych i prawa podatkowego¹⁶. W pełni podzielam stanowisko wyrażone w judykaturze, że rozumienie interesu prawnego na gruncie art. 189 k.p.c.

W ORZECZNICTWIE DOMINUJE
POGLĄD, ŻE INTERES PRAWNY
W ROZUMIENIU ART. 189 K.P.C.
STANOWI MATERIALNOPRAWNĄ
PRZESŁANKĘ (PODSTAWĘ)
POWÓDZTWA O USTALENIE
I PODLEGA BADANIU
W RAMACH MERYTORYCZNEGO
ROZPATRYWANIA SPRAWY.

powinno być szerokie, ale też elastyczne, tj. z uwzględnieniem wszelkich okoliczności danej sprawy. Musi być ono celowe, ma spełniać realną funkcję prawną. Kluczowe znaczenie będzie miała ocena istnienia interesu, która musi każdorazowo uwzględniać to, czy wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości co do danego stosunku prawnego i czy definitywnie zakończy spór na wszystkich płaszczyznach tego stosunku lub mu zapobiegnie, a więc czy sytuacja powoda zostanie jednoznacznie określona¹⁷.

5. Wnioski końcowe

Ustalenie w oparciu o powództwo z art. 189 k.p.c., że ograniczone prawo rzeczowe w postaci hipoteki zabezpieczającej należności podatkowe przestało istnieć wskutek wygaśnięcia zobowiązania podatkowego, w sposób istotny wpływa na sporządzony plan podziału środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości

należącej do dłużnika. Podzielał stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, zgodnie z którym w sytuacji, gdy wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką doprowadziło do wygaśnięcia hipoteki stosownie do art. 94 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księгах wieczystych i hipotece przed zmianą dokonaną ustawą z 20 lutego 2011 r.¹⁸, błędny jest pogląd, że postanowienie o zatwierdzeniu planu podziału stanowi samodzielną materialną podstawę prawną do spełnienia świadczenia pieniężnego ponad kwotę rzeczywiście uiszczoną wierzytelności zabezpieczonej hipoteką ujętej w planie podziału (art. 1023, 1028 i 1035 k.p.c.)¹⁹. Plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji nie może bowiem konstytutywnie kreować wierzytelności, która wygasa, a w konsekwencji nie może stanowić podstawy prawnej świadczenia²⁰.

Przypisy końcowe

- ¹ Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, tekst jedn. Dz.U. 2020 r. poz. 1575, dalej jako: k.p.c.
- ² Wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2017 r., IV CSK 112/16, Legalis, por. także: postanowienie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2003 r., III CK 319/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 31; wyrok Sądu Najwyższego z 10 marca 2004 r., IV CK 113/03, Legalis.
- ³ Wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2016 r., IV CSK 655/15, Legalis.
- ⁴ *Ibidem*.
- ⁵ Postanowienie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2003 r., III CK 319/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 31; wyrok Sądu Najwyższego z 10 marca 2004 r., IV CK 113/03, Legalis.
- ⁶ Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1540, 1598.
- ⁷ Por. wyrok WSA w Łodzi z 11 kwietnia 2018 r., I SA/Łd 160/18, Legalis.
- ⁸ Szerzej: M. Białecki, *Podniesienie zarzutu przedawnienia zobowiązania podatkowego zabezpieczonego hipoteką na etapie rozpoznawania przez sąd zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji – glosa do wyroku Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z 17.3.2016 roku wydanego w sprawie V CSK 377/15*, A. Barańska, S. Cieślak (red.) [w:] *Ars in vita. Ars in lure. Księga jubileuszowa de-*

dykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu, s. 257–262, Warszawa 2018.

- ⁹ Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w Gorzowie Wielkopolskim z 24 maja 2018 r., I SA/Go 71/18, Legalis. Przytoczony przepis art. 208 § 1 Ordynacji podatkowej w sposób jednoznaczny określa procesowy skutek upływu terminu przedawnienia, który wymaga od organu pierwszej instancji lub organu odwoławczego umorzenia postępowania w przypadku, gdy organ ten nie zdążył orzec przed upływem przedawnienia określonego zobowiązania podatkowego.
- ¹⁰ Por. wyrok WSA w Kielcach z 26 kwietnia 2018 r., I SA/Ke 571/17, Legalis.
- ¹¹ Dz.U. z 2013 r. poz. 707.
- ¹² Wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 2016 r., V CSK 377/15, Legalis.
- ¹³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 roku, SK 40/12, Legalis.
- ¹⁴ W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 1999, s. 172.
- ¹⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11 września 2020 r., VII AGa 815/19, LEX nr 3115661.
- ¹⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 7 lipca 2021 r., I ACa 540/20, I ACa 818/20, niepubl.
- ¹⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 marca 2020 r., I AGa 527/18, LEX nr 3036475.
- ¹⁸ T.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 124 poz. 1361 ze zm.
- ¹⁹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 7 lipca 2021 r., I ACa 540/20, I ACa 818/20, niepubl.
- ²⁰ Wyrok Sądu Najwyższego z 14 listopada 2013 r., II CSK 78/13, LEX nr 1415503. Por. także: G. Goczyński, *Wzruszalny charakter domniemania wiarygodności wpisu w księdze wieczystej – także w odniesieniu do wpisów o charakterze konstytutywnym, w tym wpisów hipotek – glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 10.09.2020 r. (I CSK 680/18)*, „Palestra” nr 7–8/2021, s. 175 i nast. Zgodnie z głosowanym orzeczeniem, istnieją sytuacje, w których w księdze wieczystej wpisana jest hipoteka rzeczywiście nieistniejąca, gdyż nigdy nie powstała albo też już wygasa. Dla wykazania nieistnienia hipoteki konieczne jest wówczas obalenie domniemania wynikającego z art. 3 ust. 1 ustawy o księгах wieczystych i hipotece. Domniemanie, o którym mowa w tym przepisie, stanowi klasyczne wzruszalne domniemanie prawne, które zgodnie z art. 234 k.p.c. może być obalone, ilekroć ustawa tego nie wyłącza. Autor wyraźnie broni tezy, że domniemanie wiarygodności wpisu hipoteki może być wzruszone w każdym postępowaniu cywilnym, w którym fakt nieistnienia hipoteki ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Według mnie takim postępowaniem może być powództwo w trybie art. 189 k.p.c.

Nieznany łąd: urzędowy nadzór komornika nad dobrowolnymi licytacjami publicznymi

Oprócz podstawowych zadań komornika, które w głównej mierze polegają na wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz zabezpieczenie roszczeń¹, komornicy dokonują również czynności nieegzekucyjnych. Mogą między innymi – na wniosek organizatora licytacji – sprawować urzędowy nadzór nad dobrowolnymi licytacjami publicznymi z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty².

PIOTR LEBIODA
Komornik sądowy

W praktyce egzekucyjnej instytucja „licytacji prywatnej” występuje dość rzadko. Trudno szukać publikacji na ten temat w czasopismach branżowych czy wskazówek co do sposobu prowadzenia tego typu czynności w komentarzach do ustawy.

Niniejszy artykuł ma na celu wprowadzenie czytelnika w tematykę nadzorowanych przez komornika „licytacji prywatnych” oraz próbę odpowiedzi na najważniejsze pytania budzące wątpliwości w praktycznym wykonywaniu tego typu czynności nieegzekucyjnych.

W obecnym stanie prawnym, w ustawie ustrojowej regulującej zawód komornika³ nie sposób znaleźć jakichkolwiek przepisów wskazujących na sposób przeprowadzenia

czynności polegających na sprawowaniu nadzoru nad dobrowolną publiczną licytacją. Poprzednia ustawa ustrojowa równie lakonicznie odnosiła się do możliwości prowadzenia przez komornika tego typu czynności⁴.

Na wstępie warto przeanalizować znaczenie słowa „nadzór”, które jest kluczowe przy wyznaczaniu ram całego postępowania komornika w sprawie nieegzekucyjnej. Zgodnie ze słownikiem PWN, nadzór to kontrolowanie lub pilnowanie kogoś lub czegoś⁵. Z kolei pojęcie nadzoru znane jest szeroko w postępowaniu administracyjnym i oznacza obserwację, ocenę, diagnozę i formułowanie wniosków, a oprócz tego wiąże się z możliwością oddziaływania i władczej ingerencji w działanie określonego podmiotu, w celu skorygowania tej działalności w kierunku pożądanym przez sprawującego nadzór⁶.

Z powyższego wynika, że zadaniem komornika jest nadzorowanie całego procesu licytacji przeprowadzonej przez jej organizatora, z możliwością bieżącej ingerencji

w podejmowane przez niego czynności, pilnowanie, aby licytacja odbywała się zgodnie z ustalonym trybem i finalnie doprowadziła do zgodnego z tym trybem wyłonienia nabywcy licytowanego przedmiotu.

Skoro o przedmiocie mowa, warto zastanowić się, co można sprzedać z udziałem komornika w trybie określonym w art. 3 ust. 4 pkt 3 uks. W toku postępowania egzekucyjnego w drodze licytacji sprzedaży podlegają m.in. nieruchomości (art. 952 kpc⁷), ruchomości (art. 867 kpc), wierzytelności (art. 904¹ kpc) oraz inne prawa majątkowe (art. 911⁶ kpc). Warto zastanowić się nad możliwością sprzedaży na takiej licytacji ruchomości, do nabycia których wymagane jest zezwolenie, koncesja czy prowadzenie działalności regulowanej. W mojej ocenie sprzedaż takich rzeczy może nastąpić w trybie licytacji dobrowolnej, lecz warunki licytacji przygotowane przez organizatora muszą przewidywać dopuszczenie

”
OPRÓCZ PODSTAWOWYCH
INFORMACJI DOTYCZĄCYCH
PRZEDMIOTU SPRZEDAŻY I JEGO
WARTOŚCI SZACUNKOWEJ,
WNIOSKODAWCA POWINIEN
ZAŁĄCZYĆ LUB WSKAZAĆ
W SAMEJ TREŚCI WNIOSKU
PROPONOWANĄ PROCEDURĘ
PRZEPROWADZENIA
LICYTACJI DOBROWOLNEJ.

do licytacji jedynie podmiotów, które wykażą, że mogą nabyć licytowaną ruchomość, np. okazując stosowne zezwolenia czy koncesje lub wykazując, iż prowadzą działalność regulowaną, podobnie jak ma to miejsce przy sprzedaży, o której mowa w art. 866¹ kpc.

Sprzedaży w drodze licytacji dobrowolnej mogą podlegać jedynie przedmioty, których obrót nie jest zakazany przepisami prawa. Mowa tu o tzw. *res extra commercium*, tj. rzeczach wyłączonych z obrotu gospodarczego z powodów prawno-etycznych. Chodzi tu m.in. o zwłoki ludzkie (por. art. 30 Konstytucji RP), części ciała przeznaczone do transplantacji (por. art. 3 UPobierPrzechowKomór⁸) oraz komórki czy nasienie.

Jeśli chodzi o wnioskodawcę, należy wskazać, że może nim być każdy podmiot posiadający zdolność procesową (postulacyjną). Wnioskodawcą może być zatem zarówno osoba fizyczna, osoba prawna, jak i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną (art. 33¹ Kc⁹).

Z uwagi na publiczny charakter przetargu, tryb licytacji określony przez wnioskodawcę nie może przewidywać wyłączenia określonych osób lub grup podmiotów, jeżeli spełniają one wymagania stawiane przez przepisy kpc dotyczące danego sposobu egzekucji. Skoro ustawodawca bardzo szeroko określa katalog potencjalnych nabywców na licytacji publicznej w trybie egzekucji przymusowej – wyjątkowo jedynie wskazując na osoby, które z pewnych względów nie mogą uczestniczyć w licytacji (chodzi m.in. o regulacje wskazane w art. 867² i 976 kpc) – to należy uznać, że stosowanie bardziej restrykcyjnych ograniczeń, jeśli chodzi o osobę licytantów, jest niedopuszczalne.

Wniosek o przeprowadzenie licytacji powinien czynić nie tylko zadość wymogom pism procesowych (art. 126 i nast. kpc). Wnioskodawca musi również udowodnić komornikowi, za pomocą dokumentów, że jest właścicielem rzeczy lub prawa.

Oprócz podstawowych informacji dotyczących przedmiotu sprzedaży i jego wartości szacunkowej, wnioskodawca powinien załączyć lub wskazać w samej treści wniosku proponowaną procedurę przeprowadzenia licytacji dobrowolnej. Zgodnie z art. 70 kc w ogłoszeniu aukcji albo przetargu należy określić czas, miejsce, przedmiot oraz warunki aukcji czy przetargu albo wskazać sposób udostępnienia tych warunków. Ogłoszenie, a także warunki aukcji albo przetargu, mogą być zmienione lub odwołane tylko wtedy, gdy zastrzeżono to w ich treści. Organizatorzy od chwili udostępnienia warunków, a oferenci od chwili złożenia oferty są obowiązani postępo-

wać zgodnie z postanowieniami ogłoszenia, a także warunkami aukcji albo przetargu.

Ponadto procedura określona przez organizatora licytacji powinna:

1. zawierać proponowaną datę licytacji, godzinę oraz miejsce czynności;
2. podawać dzień i godzinę oględzin sprzedawanej rzeczy;
3. opisywać wyłączenia podmiotowe (dotyczy to sytuacji, w których nabywcą może być jedynie podmiot posiadający zezwolenie, koncesję lub prowadzący działalność regulowaną. Z oczywistych względów udziału w licytacji nie może brać komornik, jego małżonek, rodzice i dzieci);
4. dopuszczać możliwość uczestnictwa pełnomocników i precyzować wymogi dokumentowe (w zasadzie wymogi do nabycia w drodze licytacji w imieniu mocodawcy powinny odpowiadać tym, które stawiają przepisy kpc, dotyczącym sprzedaży

- w drodze egzekucji, tj. powinno to być pełnomocnictwo z podpisem urzędowo poświadczonym lub udzielone radcy prawnemu lub adwokatowi);
5. określać wartość szacunkową rzeczy (może wynikać ona z własnej wyceny wnioskodawcy lub z załączonego operatu szacunkowego. Przepisy nie obligują ani komornika, ani wnioskodawcy do sporządzania wyceny sprzedawanych rzeczy czy praw. Posiadanie wyceny może jednak wpłynąć na zwiększenie atrakcyjności licytowanego przedmiotu, jak również uzasadniać cenę wywołania);
 6. zawierać cenę wywołania (może ona być równa wartości szacunkowej sprzedawanej rzeczy lub prawa. Można również rozpocząć licytację od niższej kwoty, określonej procentowo w stosunku do wartości szacunkowej);
 7. precyzować wysokość postąpienia (może zostać określona jako minimalna, maksymalna lub wedle uznania komornika. W przypadku sprzedaży większej liczby rzeczy organizator może określić jedną kwotę postąpienia dla wszystkich przedmiotów lub inną dla każdego z osobna);
 8. podawać warunki zapłaty ceny (procedura licytacji musi przewidywać dalszy tryb postępowania w przypadku skutecznego zakończenia się licytacji. W szczególności powinna określać ostateczny termin zapłaty reszty ceny, sposób jej uiszczenia, np. wymieniać numer rachunku bankowego organizatora, adres do przekazania pocztowego lub że zapłata nastąpi w gotówce w określonym dniu);
 9. być uzupełniona o dodatkowe informacje (procedura – w celu zwiększenia przejrzystości i dostępności oferty – powinna zawierać również informacje na temat możliwości wystawienia przez organizatora faktury VAT);
 10. precyzować kwotę rękojmi (stosownie do treści art. 70(4) kc w warunkach aukcji albo

przetargu można zastrzec, że przystępujący do aukcji albo przetargu powinien – pod rygorem niedopuszczenia – wpłacić organizatorowi określoną sumę albo ustanowić odpowiednie zabezpieczenie jej zapłaty, czyli wadium. Jeżeli uczestnik aukcji albo przetargu, mimo wyboru jego oferty, uchyla się od zawarcia umowy, której ważność zależy od spełnienia szczególnych wymagań przewidzianych w ustawie, organizator aukcji albo przetargu może pobraną sumę zachować albo dochodzić zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. W pozostałych wypadkach zapłacone wadium należy niezwłocznie zwrócić, a ustanowione zabezpieczenie wygasa. Jeżeli organizator aukcji albo przetargu uchyla się od zawarcia umowy,

ich uczestnik, którego oferta została wybrana, może żądać zapłaty podwójnego wadium albo naprawienia szkody).

Przepisy nie określają, czy procedura może przewidywać więcej niż jeden termin licytacyjny. Należy uznać, iż kilka terminów licytacyjnych w ramach jednego postępowania nieegzekucyjnego jest dopuszczalne. Z pewnością fakt ten powinien zostać wzięty przez komornika pod uwagę przy ustalaniu opłaty komorniczej za przeprowadzenie postępowania w sprawie nadzoru nad licytacją, gdyż większa liczba terminów będzie się wiązać ze zwiększeniem pracochłonności danej sprawy.

Warto rozważyć, czy nabycie na licytacji dobrowolnej ma charakter pierwotny czy wtórny. Zgodnie z aktualną linią orzecznictwa,

nabycie na licytacji publicznej w trybie egzekucyjnym ma charakter nabycia pierwotnego¹⁰. W toku licytacji dobrowolnej, w wyniku jej wygrania, dochodzi do zawarcia umowy – zgodnie bowiem z art. 70(1) § 1 kc umowa może być zawarta w drodze aukcji albo przetargu. Momentem zawarcia umowy będzie chwila udzielenia przybicia (art. 70(2) § 2 kc). Z uwagi na fakt, że przy sprzedaży licytacji przymusowej nabycie następuje w drodze orzeczenia sądu lub komornika, a na licytacji dobrowolnej w drodze umowy, stwierdzić należy, że będzie miało ono charakter wtórny. Oznacza to zatem, że na nabywca będzie musiał liczyć się z tym, iż ruchomość może być obciążona prawem, które nie wygaśnie z momentem przeniesienia własności. Realną konsekwencją takiego stanu rzeczy jest fakt, że sprzedaży mogą podlegać rzeczy zajęte przez organ egzekucyjny, lecz nabywca musi liczyć się z tym, iż może wystąpić w charakterze dłużnika rzeczowego w postępowaniu egzekucyjnym, w którym dokonano zajęcia (m.in. art. 848 kpc, art. 930 kpc, art. 911⁷ w zw. art. 848 kpc i inne).

Podmiotem, który udziela przybicia w toku licytacji, jest jej organizator. Przybicie udzielone przez komornika ma bowiem inne skutki materialnoprawne, jak wskazano wyżej. Zadaniem komornika jest zatem sprawowanie nadzoru nad licytacją, a nie jej przeprowadzenie. Komornik na mocy nadanych mu uprawnień nadzorczych będzie dokonywał kontroli zgodności udzielonego przybicia z prawem oraz z uzgodnioną z wnioskodawcą procedurą licytacji.

Organizator oraz uczestnik aukcji albo przetargu może żądać unieważnienia zawartej umowy, jeżeli strona tej umowy, inny uczestnik lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik aukcji albo przetargu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami – zgodnie z art. 70(5) kc. Jeżeli umowa została zawarta na cudzy rachunek, jej unieważnienia może żądać także

ten, na czyj rachunek umowa została zawarta, lub dający zlecenie. Uprawnienie takie wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż po upływie roku od dnia zawarcia umowy.

W ART. 6 UKK WSKAZANO, JAKIE WYDATKI BĘDĄ PODLEGAŁY ZWROTOWI NA RZECZ KOMORNIKA.

Co zaś do kosztów postępowania. Zgodnie z art. 2 ukk¹¹ koszty komornicze obejmują wydatki komornika sądowego, zwanego dalej „komornikiem”, poniesione w toku prowadzonego przez niego postępowania egzekucyjnego, innego postępowania albo dokonywania innych czynności, oraz opłaty komornicze. Te dwie kategorie kosztów będą zaliczać się na koszty postępowania nieegzekucyjnego.

Zgodnie z treścią art. 5 ukk komornikowi przysługuje zwrot niezbędnych wydatków poniesionych w toku postępowania albo w trakcie innych czynności wyłącznie w zakresie określonym ustawą. W art. 6 ukk wskazano, jakie wydatki będą podlegały zwrotowi na rzecz komornika.

Zgodnie z art. 43 ust. 2 ukk wysokość opłaty za przeprowadzenie dobrowolnej licytacji publicznej ustala komornik z wnioskodawcą. Ustawodawca był niekonsekwentny na etapie legislacyjnym, gdyż wskazany artykuł dotyczy opłaty za przeprowadzenie dobrowolnej licytacji publicznej. Z treści art. 3 uks nie wynika zaś, że komornik jest uprawniony do przeprowadzenia takich licytacji, wskazano natomiast, iż komornik może jedynie na wniosek organizatora licytacji sprawować urzędowy nadzór nad dobrowolnymi pu-

blicznymi licytacjami z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty (art. 3 ust. 4 pkt 3 uks). Z uwagi na lukę w tym zakresie należy *per analogiam* zastosować art. 43 ust. 2 ukk.

Podsumowanie

Instytucja przedstawiona w powyższym artykule jest mało znana w praktyce komorników, jednak nie sposób nie dostrzec potencjału w tego typu licytacjach. Oferent wystawiający przedmiot na licytację może zapewnić potencjalnym nabywcom sprawiedliwe zasady licytacji oraz nadzór funkcjonariusza publicznego nad całym procesem, co stanowi gwarancję uczciwego przetargu.

Przypisy końcowe

- ¹ Art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 771 z późn. zm.) – dalej „uks”.
- ² Art. 3 ust. 4 pkt 3 uks.
- ³ Uks.
- ⁴ Art. 2 ust. 4 pkt 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2018 r. poz.1309)
- ⁵ *Słownik Język Polskiego PWN* [online]: <https://sjp.pwn.pl/sjp/nadzor;2485991.html> [dostęp: 27 września 2021 r.].
- ⁶ A. Kubica, *Kontrola i Nadzór (część I)* [w:] *Projekt Dobre Prawo – Dobre Rządzenie* [online]: http://www.umwd.dolnyślask.pl/fileadmin/user_upload/Dobre_prawo/Dokumenty/Artykuly/A.Kubica_art_cz.I.pdf [dostęp: 27 września 2021 r.].
- ⁷ Ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r. Nr 43 poz. 296 z późn. zm.).
- ⁸ Ustawa z 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U. z 2005 r. Nr 169 poz. 1411 z późn. zm.).
- ⁹ Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r. Nr 16 poz. 93 z późn. zm.).
- ¹⁰ Tak: SN np. w uzasadnieniu uchwał I CSK 770/15 i III CZP 121/09.
- ¹¹ Ustawa z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz.U. z 2018 r. poz. 770 z późn. zm.).

Już w sklepie Currenda!
www.sklep.currenda.pl

Zawieszenie postępowania egzekucyjnego

Aleksandra Klich

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Niecelowość egzekucji a opłata egzekucyjna

Przepisy ustawy z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych¹ przewidują – tak jak poprzednio obowiązujące regulacje – szczególną sytuację związaną z określeniem tak wysokości, jak i podmiotu zobowiązanego do uiszczenia opłaty egzekucyjnej w razie ustalenia, iż egzekucja świadczenia pieniężnego prowadzona na wniosek wierzyciela była oczywiście niecelowa lub została skierowana przeciwko niewłaściwej osobie. W niniejszym artykule omówiono praktyczne aspekty tego zagadnienia.

**AGNIESZKA
ŻELAZNA**
Radczyni prawna

I. Niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego

Przepis art. 30 u.k.k. przewiduje dwie szczególne sytuacje, których zaistnienie przerzuca – co do zasady – obowiązek uiszczenia opłaty egzekucyjnej w sprawie egzekucji skierowanej do świadczenia pieniężnego z dłużnika na wierzyciela.

Jedną z tych sytuacji jest ustalenie, iż na skutek wniosku wierzyciela doszło do oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Jak wynika z powyższego, przepis art. 30 u.k.k. posługuje się pojęciem nieostrym. Zwrot o oczywiście niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest bowiem zwrotem wartościującym, ocennym, o niedookreślonym zakresie desygnatów. Na tym zaś tle w doktrynie przyjęto, iż zwrot „oczywiście niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego” należy rozumieć jako

synonim sformułowania „jest oczywiście, że niecelowo wszczęto postępowanie egzekucyjne”. Wskazuje się bowiem w tym miejscu, iż trudno byłoby uzasadnić potrzebę wyróżniania oczywiściej (wyższej, kwalifikowanej) i nieoczywiściej niecelowości².

W orzecznictwie³ wyrażono z kolei pogląd, iż postępowanie egzekucyjne należy uznać za celowe wtedy, gdy podejmowane przez komornika czynności służą sprawnemu zaspokojeniu uprawnionego wierzyciela zgodnie z treścią prawidłowego tytułu wykonawczego i są zgodne z przepisami prawa egzekucyjnego. Niecelowość egzekucji będzie zatem zachodzić wówczas, gdy już w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym z łatwością dowiedzieć i nie złożyć wniosku. Może to mieć miejsce zarówno wtedy, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia egzekucji, dobrowolnie realizując świadczenie stwierdzone tytułem wykonawczym, jak i wówczas, gdy celu egzekucji w ogóle nie można osiągnąć z innych powodów, np. wszczęcia egzekucji na podstawie

tytułu wykonawczego pozbawionego wykonalności czy też już wykorzystanego bądź dotkniętego wadliwością powodującą późniejszy upadek tytułu. Niecelowość zachodzi wobec tego także i wtedy, gdy wierzyciel wszczął egzekucję z majątku dłużnika, chociaż posiadał zastaw zabezpieczający pełne zaspokojenie roszczenia, chyba że egzekucja skierowana była do przedmiotu zastawu⁴.

Należy przy tym pamiętać, że skoro ustawodawca wprowadził pojęcie „celowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego”, to jego znaczenie może być ustalane i rozważane tylko w takich sytuacjach, w których postępowanie egzekucyjne jest w ogóle dopuszczalne. W języku polskim „niecelowy” to zaś taki, który nie prowadzi do celu, nie jest przydatny, nie daje efektów, jest daremny, zbędny. Tylko więc takie postępowanie egzekucyjne, które po wstępnym badaniu

canva pixelshot

”
**OCZYWISTA NIECELOWOŚĆ
 WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA
 EGZEKUCYJNEGO MA
 MIEJSCE ZAŚ WTEDY, GDY
 JEST ONA WIDOCZNA „NA
 PIERWSZY RZUT OKA”, BEZ
 PROWADZENIA SZCZEGÓŁOWYCH
 BADAŃ CELOWOŚCI.**

wniosku przez komornika okaże się dopuszczalne ze względu na przesłanki tak podmiotowe, jak i przedmiotowe, może być wszczęte i prowadzone celowo bądź niecelowo. Jeżeli prowadzenie postępowania w okolicznościach konkretnej sprawy nie jest w ogóle dopuszczalne i zachodzą podstawy do jego umorzenia, to nie ma z kolei podstaw do rozważań nad celowością prowadzenia takiego postępowania.

Przypomnieć należy w tym miejscu, iż poprzednio obowiązująca regulacja zawarta w art. 49 ust. 4 u.k.s.e.⁵ posługiwała się jedynie pojęciem niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego, bez dodatkowego elementu kwalifikującego, iż niecelowe wszczęcie egzekucji ma być „oczywiste”. Przepis art. 30 u.k.k. wymaga zaś dla jego zastosowania kwalifikowanej formy „niecelowości”. Oczywista niecelowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego ma miejsce zaś wtedy, gdy jest ona widoczna „na pierwszy rzut oka”, bez prowadzenia szczegółowych badań celowości, czyli jej ustalenie nie wymaga dokonywania analizy sprawy pod względem faktycznym lub prawnym⁶.

W doktrynie⁷ wyrażono przy tym pogląd, iż w praktyce trudno byłoby wskazać przypadki, w których komornik mógłby uznać, że postępowanie było wszczęte niecelowo, ale jednak nie na tyle, aby obciążyć wierzyciela opłatą z art. 30 u.k.k. (a więc nie „oczywiście niecelowo”). Na tle poprzednio obowiązującej u.k.s.e. w doktrynie postępowania cywilnego wyrażano z kolei zapatrywanie, że wskazanie w art. 30 u.k.k. na „oczywiście niecelowe” wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie sprawiało, że wykładnia tego przepisu powinna być inna niż wykładnia art. 49 ust. 4 u.k.s.e., w którym ustawodawca posłużył się jedynie pojęciem „niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego”. Stwierdzono wobec tego, że w praktyce przypadki,

w których postępowanie egzekucyjne było już – zdaniem komornika – wszczęte „niecelowo”, ale jeszcze nie „oczywiście niecelowo” mogły tak naprawdę realnie nie występować.

Na tle uzasadnienia wprowadzenia do obowiązującego porządku prawnego rozwiązania przyjętego w komentowanym przepisie w doktrynie⁸ spotkać można się także ze stanowiskiem, iż poprzez wprowadzenie niedookreślonej, ocennej formuły ustawowej w art. 30 u.k.k., prawodawca obciążył *de facto* uczestników obrotu gospodarczego będących wierzycielami – w tym w szczególności firmy windykacyjne zarządzające wierzytelnościami masowymi – niedefiniowalnym i niedającym się sprecyzować oraz finansowo skwantyfikować ryzykiem obciążeń finansowych w wielkich rozmiarach, skoro przepis ten operuje opłatą w wysokości 10% wartości egzekwowanego roszczenia. Zgodnie zaś ze skrajnym poglądem określenia o „oczywistej niecelowości” wszczęcia przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego nie da się w ogóle zapełnić jednoznacznie i określoną treścią, co z kolei skutkować może tym,

że wierzyciel stanie się całkowicie „zakładnikiem” rozbieżnych ocen komorników.

W tym zaś kontekście pomocne okazać się mogą tezy z orzecznictwa sądowego. Tak też wskazuje się, iż o niecelowym wszczęciu postępowania egzekucyjnego nie może być mowy w sytuacji, gdy komornik prowadził postępowanie egzekucyjne na podstawie kolejnego tytułu wykonawczego, gdzie równolegle toczyła się egzekucja prowadzona przez innego komornika, w trakcie której to egzekucji, wszczętej wcześniej, doszło ostatecznie do wyegzekwowania świadczenia, co skutkowało złożeniem przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Możliwość wydawania kolejnych tytułów wykonawczych wynika bowiem z ustawy, stąd też za absurdalne uznaje się traktowanie jako niecelowej egzekucji prowadzonej na podstawie takiego tytułu. Skoro zaś możliwe jest prowadzenie równoległe dwóch postępowań egzekucyjnych, należy liczyć się z tym, że jedno z takich postępowań może zakończyć się wyegzekwowaniem świadczenia, co spowoduje konieczność umorzenia drugiego postępowania⁹.

Również o niecelowości wszczęcia egzekucji nie można mówić w przypadku śmierci dłużnika, która nastąpiła jeszcze przed wniesieniem wniosku egzekucyjnego. W takiej sytuacji mamy bowiem do czynienia z egzekucją niedopuszczalną, a nie niecelową, stąd też przepis art. 30 u.k.k. nie może mieć zastosowania¹⁰.

Z kolei za niecelowe uznać należy złożenie wniosku egzekucyjnego po otwarciu wobec dłużnika postępowania sanacyjnego i wobec brzmienia art. 312 § 4 p.r.¹¹ Przypomnieć należy bowiem w tym miejscu, iż zgodnie z tym przepisem skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. Takie postępowanie z pewnością nie może bowiem doprowadzić do zaspokojenia wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Jednakże wobec faktu, iż ustawodawca posłużył się kwalifikowaną przesłanką „oczywistej niecelowości” egzekucji, za taki przypadek nie można uznać sytuacji deklarowanego przez wierzyciela braku wiedzy w sprawie o otwarciu wobec dłużnika postępowania sanacyjnego. Żaden przy tym przepis prawa procesowego normującego egzekucję nie nakłada na wierzyciela inicjującego postępowanie egzekucyjne obowiązku przeprowadzenia uprzedniego dochodzenia co do aktualnej sytuacji prawnej dłużnika czy też jego stanu majątkowego. Wręcz przeciwnie, wierzyciel, kierując wnioskiem egzekucyjnym do wyspecjalizowanego organu egzekucyjnego, może się ograniczyć jedynie do oznaczenia stron postępowania i świadczenia, które ma być spełnione, pozostawiając szczegółowe ustalenia dotyczące dłużnika temu organowi. W toku tych czynności może zaś dojść do ustalenia, iż wobec dłużnika toczy się postępowanie np. sanacyjne, co nie uzasadnia jednak *a priori* przyjęcia winy wierzyciela, nie-

mającego często żadnego kontaktu z dłużnikiem i wiedzy o nim, w tym o zainicjowaniu takiego postępowania¹².

O niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego należy mówić również w sytuacji wszczęcia i prowadzenia egzekucji w oparciu o wyrok zaoczny, który nie został jednak skutecznie doręczony, gdyż doręczenia dokonano na wskazany przez wierzyciela adres, który nie był adresem zamieszkania pozwanego (dłużnika). Powyższe uprawnia bowiem do stwierdzenia, iż w takiej sytuacji egzekucja została wszczęta i jest prowadzona niecelowo, co sprzeciwia się obciążeniu dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego w jakimkolwiek zakresie. Koszty te na podstawie przepisu art. 770 k.p.c.¹³ zastosowanego *a contrario* winien ponieść więc wierzyciel. Jednocześnie nie można uznać, że omawiany przypadek kwalifikował się do zastosowania przepisu art. 30 w zw. z art. 52 ust. 2 u.k.k.¹⁴

Z KOLEI, ZA NIECELOWE
UZNAĆ NALEŻY ZŁOŻENIE
WNIOSKU EGZEKUCYJNEGO
PO OTWARIU WOBEC
DŁUŻNIKA POSTĘPOWANIA
SANACYJNEGO I WOBEC
BRZMIENIA ART. 312 § 4 P.R.

II. Skutki

Skutkiem oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest wydanie przez komornika postanowienia o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia, czyli całego świadczenia wskazanego we

wniosku o wszczęcie egzekucji. W takim przypadku komornik nie ściąga ani nie pobiera opłaty od dłużnika, a opłatę ściągniętą lub pobraną zwraca dłużnikowi. Nie pobiera się więc opłat przewidzianych w art. 29 u.k.k. Opłata ta może być zatem pobrana w razie zakończenia postępowania (wskutek wyegzekwowania świadczenia) lub umorzenia postępowania egzekucyjnego (bez względu na przyczynę umorzenia). W sytuacji uregulowanej w art. 30 u.k.k. nie znajdują przy tym zastosowania przepisy art. 29 ust. 1–3 u.k.k. Wierzyciel nie będzie mógł zatem skorzystać z żadnych „upustów” przewidzianych na podstawie tych przepisów.

W uzasadnieniu komentowanej regulacji projektodawcy wskazali, iż *ratio legis* wprowadzanego w art. 30 u.k.k. rozwiązania stanowiło założenie, że to właśnie wierzyciel posiada najpełniejszą wiedzę o tym, czy zachodzi potrzeba wszczęcia postępowania egzekucyjnego, i o tym, kto jest jego dłużnikiem. Regulacja zawarta w powołanym przepisie ma zatem wyeliminować sytuacje, w których wierzyciele nie dokładają należytej staranności przy określeniu egzekwowanego roszczenia oraz osoby dłużnika (wskazując np. nieprawidłowy adres) i doprowadzają w ten sposób do podjęcia czynności egzekucyjnych przypadkowo przeciwko osobom trzecim. Dzięki rozwiązaniu przyjętemu w art. 30 u.k.k. ma więc nastąpić ograniczenie sytuacji, w których wierzyciele kierowaliby

do komornika wniosek o wszczęcie egzekucji pomimo uprzedniego spełnienia świadczenia przez dłużnika. Jednocześnie – w ocenie autorów projektu u.k.k. – omawiana regulacja stanowi odzwierciedlenie założenia, że państwo nie powinno akceptować działań, w których złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji stanowi przejaw nadużycia prawa.

Zwraca się bowiem uwagę, iż przepis art. 30 u.k.k. (podobnie jak art. 49 ust. 4 u.k.s.e.) został wprowadzony, aby zapewnić spójność z normą wynikającą – *a contrario* – z art. 770 § 1 k.p.c., według której to normy to wierzyciel ponosi koszty niecelowej egzekucji. Komentowany przepis służyć ma zatem zachowaniu spójności podstaw obciążenia wierzyciela opłatą i nieponoszenia przez dłużnika kosztów takiej egzekucji na rzecz wierzyciela.

Obciążenie wierzyciela opłatą stosunkową, o której mowa w komentowanej regulacji, wymaga przy tym uzasadnienia, z wykazaniem, iż w danej sprawie zaistniał przypadek „oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego”. Jak wyjaśnia się to bowiem w orzecznictwie, za nieprawidłowe uznać należy postępowania komornika, który nie uzasadnił, na jakiej podstawie faktycznej przyjął, iż w sprawie zaistniała „oczywista niecelowość” warunkująca obciążenie wierzyciela opłatą stosunkową w stawce 10%. Takim uzasadnieniem nie jest zaś zawarcie w jego treści jedynie lakonicznego stwierdzenia, że wierzyciel „niecelowo wszczął egzekucję”, o czym np. miała świadczyć utrata mocy nakazu zapłaty¹⁵. Sama utrata mocy przez nakaz zapłaty nie jest wszak okolicznością przesądzającą o tym, że egzekucja została wszczęta przez wierzyciela niecelowo. W takim przypadku istotnymi okolicznościami pozwalającymi ocenić celowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego mogą być natomiast – ocenianie *ad casum* – konkretne, rzeczywiste okoliczności, które doprowadziły do upadku mocy nakazu zapłaty, o ile zdoła je wykazać dłużnik (w tym w skardze

na czynności komornika). Jeżeli podstawą wszczęcia egzekucji był nakaz zapłaty, który utracił moc po wszczęciu egzekucji, dla oceny ewentualnej niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego istotne jest, czy wierzyciel wszczął egzekucję nie wiedząc o przyczynach, które doprowadziły do późniejszej utraty mocy nakazu zapłaty, np. obiektywnej przeszkodzie, która uniemożliwiła dłużnikowi (pозwanemu) złożenie w terminie sprzeciwu (o chorobie pozwanego, jego nieobecności w miejscu zamieszkania) albo wadliwości w doręczeniu nakazu zapłaty pozwanemu. Zatem sam upadek nakazu zapłaty w toku czynności procesowych podjętych przez dłużnika nie uzasadnia przyjęcia, że w chwili, gdy wierzyciel dysponujący tytułem wykonawczym skierował wniosek do organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, nie były to czynności celowe¹⁶.

Z uwagi na niedookreślony desygnat przesłanki nałożenia opłaty stosunkowej na wierzyciela, która wymaga ustalenia i uzasadnienia zaistnienia „oczywistej” niecelowości wszczętego postępowania, nałożenie powyższej opłaty w praktyce staje się problematyczne. Mając przy tym na uwadze stanowiska wynikające z orzecznictwa, w tym cytowane już wyżej przykładowe rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych ze skargi na czynność komornika, skuteczność nałożenia omawianej opłaty uzależniona została właściwie od konieczności wykazania przez komornika, iż w danej sprawie zachodzi przypadek „jaskrawej” niecelowości. O ile bowiem komornik nie będzie w stanie uzasadnić, iż nałożenie opłaty na wierzyciela wynika z wystąpienia kwalifikowanej niecelowości wszczęcia egzekucji, a więc takiej, która widoczna jest „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby prowadzenia szczegółowej analizy sprawy pod względem faktycznym lub prawnym, każdorazowo nałożona opłata będzie wynikiem jedynie oceny zaistniałej sytuacji

przez komornika. Co zaś za tym idzie, będzie ona w praktyce dość często poddawana kontroli sądu w ramach wnoszonych przez wierzycieli skarg, którzy oczywiście zainteresowani są odsunięciem od siebie obowiązku pokrycia opłaty nałożonej na nich w przypadkach opisanych w art. 30 u.k.k.

Przypisy końcowe

- ¹ T.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 210 ze zm.; dalej: „u.k.k.”.
- ² M. Uliasz [w:] red. K. Flaga-Gieruszyńska, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. System Postępowania Cywilnego. Tom 8*, Warszawa 2021, s. 1558–1574.
- ³ *Vide*: uchwała Sądu Najwyższego z 8 marca 2013 r., sygn. akt III CZP 109/12.
- ⁴ *Vide*: uchwała Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2010 r., sygn. akt III CZP 93/10.
- ⁵ Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1309 ze zm.); dalej: „u.k.s.e.”.
- ⁶ I. Kunicki, *Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 174.
- ⁷ A. Sadza, *Obniżenie opłaty egzekucyjnej na wniosek wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym wszczętym przed dniem wejścia w życie ustawy o kosztach komorniczych*, MOP 2021, Nr 5, s. 245.
- ⁸ M. Rodzyńkiewicz, *O sprzeczności z Konstytucją RP daniny pobieranej od wierzycieli w razie bezskuteczności egzekucji*, MOP 2020, Nr 17, str. 907.
- ⁹ *Vide*: postanowienie Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z 29 grudnia 2020 r., sygn. akt II Co 885/20.
- ¹⁰ *Vide*: postanowienie Sądu Rejonowego w Sierpcu z 23 września 2019 r., sygn. akt I Co 508/19.
- ¹¹ Ustawa z 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (t.j. 2021 r. poz. 1588 ze zm.); dalej: „p.r.”.
- ¹² *Vide*: postanowienie Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z 27 listopada 2020 r., sygn. akt II Co 767/20.
- ¹³ Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.); dalej: „k.p.c.”.
- ¹⁴ *Vide*: postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z 23 lutego 2019 r., sygn. akt XII 1Co 875/18.
- ¹⁵ *Vide*: postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z 9 kwietnia 2020 r., sygn. akt XII 1Co 288/20.
- ¹⁶ *Vide*: uchwała Sądu Najwyższego z 8 marca 2013 r., sygn. akt III CZP 109/12.

Już w sklepie Currendy!
www.sklep.currenda.pl

Stosunek zatrudnienia komornika sądowego

Zagadnienia konstrukcyjne
i wybrane uprawnienia
quasi-pracownicze

Mikołaj Ryłski

PRACTICA

 CURRENDA

DOSTĘPNA W CZYTELNI

www.czytelnia.currenda.pl

Komornicze FAQ

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

Asesor komorniczy
Biuro prasowe przy KRK

Procedura wykonania aresztu z art. 1056 kodeksu postępowania cywilnego

Komornik dokonuje czynności związanych z osadzeniem dłużnika w areszcie na polecenie sądu. Do zlecenia w przedmiocie wykonania aresztu sąd dołącza nakaz osadzenia wraz z uzasadnieniem, w którym wskazana jest osoba dłużnika (imię, nazwisko, data urodzenia, PESEL, imiona rodziców) i czas, na jaki orzeczono areszt. Orzeczenie musi być prawomocne.

PRZED PRYZYSTĄPIENIEM DO WYKONANIA CZYNNOŚCI KOMORNIK WZYWA WIERZYCIELA DO UISZCZENIA ZALICZKI NA SPROWADZENIE DŁUŻNIKA DO MIEJSCA OSADZENIA ORAZ WYŻYWIENIE DŁUŻNIKA NA CZAS TRWANIA ARESZTU.

Przed przystąpieniem do wykonania czynności komornik wzywa wierzyciela do uiszczenia zaliczki na sprowadzenie dłużnika do miejsca osadzenia oraz na wyżywienie dłużnika na czas trwania aresztu. Wysokość

zaliczki komornik ustala na podstawie informacji uzyskanej od dyrektora zakładu karnego (aresztu śledczego). Zgodnie z art. 36 ust. 1 ukk opłata stała za udział w usunięciu oporu oraz wykonanie polecenia sądu w sprawie osadzenia dłużnika w areszcie wynosi 1000 zł. Po uiszczeniu zaliczki przez wierzyciela komornik ustala z właściwą jednostką penitencjarną termin doprowadzenia dłużnika oraz informuje o okresie, na jaki orzeczono areszt.

Następnie komornik dokonuje czynności zgodnie z art. 27 rozporządzenia MS z 17 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności:

1. Dokumentem niezbędnym do przyjęcia dłużnika, wobec którego zastosowano środek przymusu, jest odpis prawomocnego orzeczenia, którym sąd orzekł grzywnę z zamianą na areszt, wraz z nakazem przyjęcia.
2. Przyjęcie dłużnika może nastąpić po przekazaniu przez komornika, wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 1, kwoty pieniężnej potrzebnej na wyżywienie dłużnika przez czas wykonywania środka przymusu lub dokumentu potwierdzającego dokonanie wpłaty tej kwoty na rzecz jednostki penitencjarnej albo odpisu orzeczenia zawierającego informację o zwolnieniu wierzyciela od kosztów sądowych w tej sprawie.

Przystępując do wykonania nakazu, komornik powinien sprawdzić tożsamość dłużnika oraz doręczyć mu nakaz osadzenia. W razie oporu dłużnika komornik zgodnie z art. 765 § 1 kpc może skorzystać z pomocy Policji.

Czy za wydanie na wniosek strony w postępowaniu egzekucyjnym kserokopii akt można pobrać opłatę?

Przepisy ustawy o kosztach komorniczych nie regulują kwestii pobierania i wysokości opłat za wydawanie z akt sprawy kserokopii dokumentów, w tym zakresie w drodze analogii należy zastosować przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie zaś z art. 78 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłatę od wniosku o wydanie kopii dokumentu znajdującego się w aktach sprawy pobiera się w kwocie 20 zł za każde rozpoczęte 20 stron wydanej kopii – postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie z 15 lutego 2021 r., sygn. akt I Co 961/20.

Czy komornik sądowy powinien podjąć próbę doręczenia na ustalony przez siebie adres zamieszkania adresata?

Postępowanie komornika w przypadku nieskutecznego doręczenia przesyłki reguluje art. 3a ust. 4 ustawy o komornikach sądowych z 22 marca 2018 r., który stanowi: „Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika

adresat nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie, informując go o dokonanych ustaleniach”.

Zgodnie z art. 3 ust. 4 pkt 1a komornik na zlecenie wnioskodawcy doręczenia podejmie czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata. Podjęciem czynności zmierzające do ustalenia adresu zamieszkania adresata, komornik nie jest już w posiadaniu przesyłki podlegającej doręczeniu. O wynikach przeprowadzonych czynności komornik zawiadamia wnioskodawcę, który ustalenia komornika przekazuje do sądu. Sąd podejmuje próbę doręczenia przesyłki na ustalony przez komornika adres.

Przedawnienie tytułu wykonawczego nakazującego wydanie nieruchomości

Przedawnienie roszczeń reguluje art. 125 kodeksu cywilnego. Przepis ten stanowi, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem sześciu lat. (W poprzednim stanie prawnym było to dziesięć lat).

Zgodnie z art. 222 § 1 kodeksu cywilnego właściciel może żądać od osoby, która faktycznie włada jego rzeczą, ażeby została mu ona wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Natomiast zgodnie z przepisem art. 223 § 1 kodeksu cywilnego roszczenia właściciela przewidziane w art. 222 nie ulegają przedawnieniu, jeśli dotyczą nieruchomości. Artykuł 125 kodeksu cywilnego nie będzie miał zastosowania przy badaniu tytułu wykonawczego nakazującego wydanie nieruchomości. Powyższe stanowisko zajął

Sąd Najwyższy w wyroku z 26 czerwca 1974 r., sygn. akt II CR 326/74, oraz Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie w postanowieniu z 9 lipca 2021 r., sygn. akt I Co 178/21/K.

Śmierć przedstawiciela ustawowego w postępowaniu alimentacyjnym, gdzie władzę rodzicielską powierzono obojgu rodzicom

Zgodnie z art. 98 § 2 pkt 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka przy czynnościach prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym

przysporzeniu na rzecz dziecka albo dotyczy należnych dziecku od drugiego z rodziców środków utrzymania i wychowania. Przepisy te stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym.

Wstąpienie drugiego rodzica w charakterze przedstawiciela ustawowego do postępowania egzekucyjnego po stronie wierzyciela doprowadziłoby do sytuacji, w której dłużnik reprezentowałby wierzyciela.

Jeżeli żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, reprezentuje je kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy (art. 99 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Czy można wszcząć i prowadzić egzekucję przeciwko syndykowi masy upadłości?

Artykuł 146 ust. 3 ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe stanowi: „Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zmianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę”.

Przepis ten, podobnie jak przed jego uchyceniem art. 146 ust. 4, definitywnie rozstrzyga wszelkie występujące wcześniej w doktrynie i orzecznictwie rozbieżności co do możliwości prowadzenia egzekucji przeciwko upadłemu po ogłoszeniu upadłości, wykluczając taką możliwość.

W doktrynie wskazuje się: „Jest to zamysł zgodny z zamierzeniami ustawodawcy wyrażonymi w uzasadnieniu projektu PrRestr, w którym stwierdzono, że celem wspomianej zmiany jest «wylimitowanie możliwości

Fot. canva MaxFriesgo

kontynuowania postępowań egzekucyjnych w toku postępowania upadłościowego», ponieważ oczywiste jest, że jeżeli postępowanie egzekucyjne nie dotyczy wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, to syndyk jest zobowiązany do spełnienia obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego, którym dysponuje wierzyciel. Dlatego w piśmiennictwie upowszechnił się pogląd, że w nowelizacji PrUpad ustawodawca uznał za zbędne prowadzenie jakichkolwiek postępowań egzekucyjnych po ogłoszeniu upadłości, niezależnie od tego, czy chodzi o egzekucję świadczeń pieniężnych czy niepieniężnych” (*Prawo upadłościowe, Art. 146 SPH*, t. 6, red. A. Hrycaj, Warszawa 2020, wyd. 2).

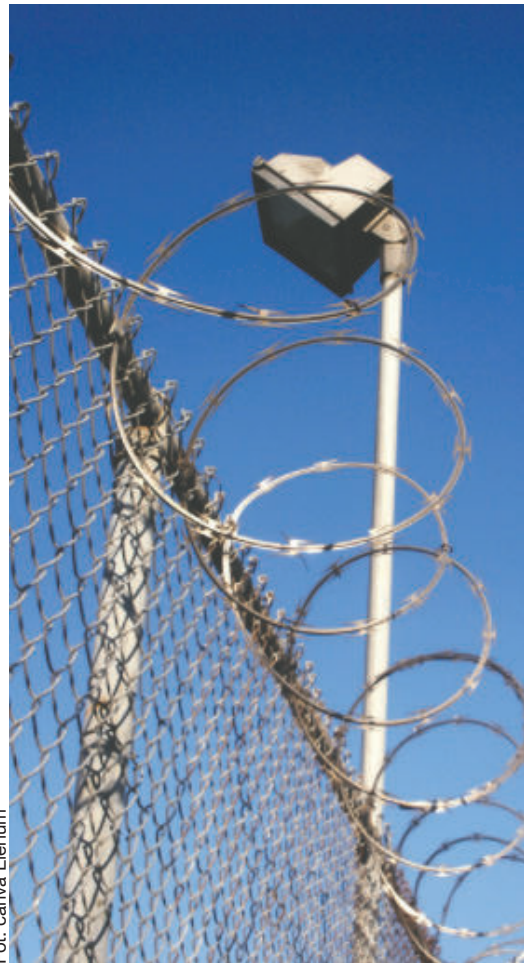
W sprawach z udziałem syndyka masy upadłości w orzecznictwie sądów powszechnych i w doktrynie zarysowały się rozbieżności na tle oznaczania strony w sentencji wydawanego wyroku. Strona oznaczana jest bądź jako syndyk masy upadłości dłużnika, bądź jako dłużnik. W obu przypadkach nie ma jednak wątpliwości, że syndyk masy upadłości jest stroną w znaczeniu procesowym, zaś dłużnik stroną w znaczeniu materialnym, co oznacza możliwość egzekwowania świadczenia wyłącznie na rzecz strony w znaczeniu materialnym bądź od strony w znaczeniu materialnym (wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 13 października 2017 r., sygn. akt VII Ga 327/17).

Ze względu na pozycję syndyka, który działa w imieniu własnym na rzecz upadłego, zakaz, o którym mowa w art. 146 ust. 3 ustawy Prawo upadłościowe, dotyczy egzekucji także przeciwko syndykowi masy upadłości.

Czy świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych podlegają egzekucji, a jeśli tak, to w jakiej wysokości?

Świadczenia przyznane pracownikowi z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, takie jak dofinansowania do wypoczyn-

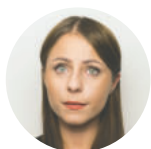
ku czy zapomogi, nie korzystają z ochrony, jaką zapewnia Kodeks pracy w art. 87 i 87¹. Nie zostały one również wymienione w katalogu świadczeń wyłączonych spod egzekucji w Kodeksie postępowania cywilnego. To prowadzi do wniosków, iż ze świadczeń należnych pracownikowi z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych mogą być zaspokajane należności alimentacyjne i niealimentacyjne. Podstawą wszczęcia egzekucji z takiego składnika majątkowego powinny być przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące egzekucji z innych wierzytelności – art. 895–908 kpc.

Fot. canva Elerium

Zajęcie ruchomości a badanie kwestii materialnoprawnych przez komornika sądowego

Egzekucja z ruchomości rozpoczyna się jej zajęciem (art. 845 § 1 k.p.c.¹)². Istotą zajęcia jest, jak definiuje się w doktrynie i judykaturze, utrata przez właściciela i posiadacza zajętej rzeczy prawa rozporządzania nią, dopóki nie zostanie osiągnięty cel, dla którego dokonano zajęcia lub dopóki zajęcie nie zostanie uchylone³.

JOANNA SZACHTA

doktorantka w Instytucie
Nauk Prawnych PAN
prawnik w kancelarii komorniczej

1. Uwagi ogólne

Celem zajęcia jest sprzedaż ruchomości w sposób przewidziany przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego (art. 864 i następane k.p.c.), jak również zmotywowanie dłużnika do zaspokojenia wierzyciela bez konieczności sprzedaży ruchomości. Z tej przyczyny stwierdzić należy, że to od woli dłużnika zależy, jak ostatecznie zakończy się egzekucja z ruchomości.

Od 1 stycznia 2019 r. zmianie uległ zakres obowiązków komornika sądowego w związku z modyfikacją treści art. 845 § 2 k.p.c.⁴ Ustawodawca przesądził, że zajęciu nie podlegają ruchomości, jeżeli z ujawnionych w spra-

wie okoliczności wynika, że nie stanowią one własności dłużnika. Pozostała treść art. 845 § 2 k.p.c. nie uległa zmianom.

Dopuszczalne jest zajęcie ruchomości będących we władaniu dłużnika albo wierzyciela, który skierował do nich egzekucję. Ruchomości będące we władaniu osoby trzeciej, lecz będące przedmiotem prawa własności dłużnika, można zająć jedynie, gdy osoba ta wyrazi zgodę albo oświadczy, że stanowią one własność dłużnika, a także w przypadkach w ustawie wskazanych (np. dopuszczalne

canva Aksonsat Uanhtoeng

jest zajęcie ruchomości osoby zamieszkującej z dłużnikiem bez zgody osoby trzeciej w przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych – art. 845 § 2¹ k.p.c.).

Nałożenie dodatkowych obowiązków na komornika sądowego w zakresie zajęcia ruchomości związane jest ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z 25 kwietnia 2017 r.⁵ W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że komornik powinien odstąpić od zajęcia ruchomości, jeżeli przedłożony zostanie mu dowód niebudzący wątpliwości, że ruchomość jest własnością osoby trzeciej. Komornik wówczas ocenia, czy dowód nie budzi wątpliwości, co jednak nie oznacza badania stosunku prawnego.

2. Ujawnione w sprawie okoliczności

Z literalnego brzmienia art. 845 § 2 zd. 2 k.p.c. można wnioskować, że „ujawnione w sprawie okoliczności”, z których ma wynikać, iż ruchomości nie stanowią własności dłużnika, powinny być znane jeszcze przed wszczęciem egzekucji z ruchomości. Wszczęcie egzekucji z ruchomości następuje z chwilą ich zajęcia, co oznacza wpisanie ruchomości do protokołu zajęcia (art. 847 § 1 k.p.c.). Czynność ta kończy się z chwilą podpisania przez komornika protokołu. Dlatego też prawidłowa jest teza, że okoliczności, w których dopuszczalne będzie odstąpienie od zajęcia, mogą ujawnić się do momentu podpisania przez komornika protokołu, jednak tego typu sytuacje będą raczej rzadkością. Nie jest bowiem wystarczające oświadczenie dłużnika, że ruchomość nie jest jego własnością⁶.

Trafnie podnosi A. Kościótek⁷, że konieczne na gruncie art. 845 § 2 k.p.c. jest udowodnienie faktu negatywnego, który dowodzony może być za pomocą przeciwnych faktów pozytywnych. Ich istnienie wyłącza stwierdzoną okoliczność negatywną. Oznacza to, że nie ma potrzeby wykazywania, że rucho-

canva wutzkoh

mości stanowią własność dłużnika. Istotna jest jedynie okoliczność, że konkretne ruchomości nie stanowią własności dłużnika, a zatem są własnością osoby trzeciej.

Warto zauważyć możliwe trudności organu egzekucyjnego w weryfikacji, czy ruchomości stanowią własność dłużnika. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, kiedy to komornik sądowy przy okazji dokonywania oględzin nieruchomości dłużnika ustala inne składniki jego majątku, np. samochód, kosiarkę. Wówczas komornik nie ma odpowiednich narzędzi, aby zweryfikować, czy ruchomości faktycznie stanowią własność dłużnika. O ile w przypadku pojazdów mechanicznych ustalenie jest możliwe (np. w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców – CEPiK), o tyle w przypadku urządzeń domowych brak jest możliwości sprawdzenia własności w rejestrach.

dłużnika”, „ruchomości będące we władaniu wierzyciela”, „ruchomości będące we władaniu osoby trzeciej”. Samo zajęcie ruchomości oparte zostało na ocenie przesłanki władztwa nad ruchomością, które określone zostało w art. 336 k.c.⁸ Faktycznym władztwem nad rzeczą jest przecież posiadanie, które łączy w sobie dwa elementy: *corpus* i *animus*, czyli naoczny wyraz posiadania oraz wolę⁹. Przy zajęciu kwestia własności ruchomości jest nieistotna, ponieważ komornik nie bada stosunku prawnego pomiędzy dłużnikiem a rzeczą¹⁰. Zmiana treści art. 845 § 2 k.p.c. od 1 stycznia 2019 r. nie daje podstaw do odmiennego twierdzenia. Organ egzekucyjny w obecnym stanie prawnym nie bada prawa własności ruchomości.

Prima facie ujawnione w sprawie okoliczności rozumieć należy jako fakty czy określone stany znane organowi egzekucyjnemu. Pochodzenie tych informacji może być różne, np. mogą być wynikiem dokumentów przedłożonych przez dłużnika lub wynikać z dostępnych rejestrów.

3. Czy komornik bada stosunek prawny pomiędzy dłużnikiem a ruchomością?

Nadmienić przy tym należy, że nie jest możliwe sprawdzenie w bazie CEPIK właściciela pojazdu podczas czynności, ponieważ najczęściej komornik sądowy nie dysponuje poza kancelarią komorniczą bazami danych, do których ma dostęp w kancelarii.

W aspekcie samego zajęcia nie sposób pominąć dynamiki zajęcia ruchomości, a także emocji, które często towarzyszą tej czynności. Ponadto, strony mogą żądać obecności świadków przy czynnościach egzekucyjnych (art. 812 § 1 k.p.c.), co może spowodować udaremnienie czynności. Zajęcie ruchomości powinno charakteryzować się szybkością dokonania, co może w znaczący sposób utrudnić możliwość weryfikacji prawa własności ruchomości.

W art. 845 § 1 k.p.c. znaleźć można wyrażenia takie jak: „ruchomości będące we władaniu

Zajęcie jest pierwszym etapem egzekucji z ruchomości. Następuje ono poprzez wpisanie ruchomości do protokołu zajęcia przez komornika. Oznacza to, że fakty, z których wynika, iż ruchomości nie stanowią własności dłużnika, muszą zostać ujawnione przed zajęciem lub w jego toku, bowiem jedynie wówczas możliwe jest odstąpienie komornika od zajęcia. Natomiast w przypadku zajęcia przez komornika ruchomości należy przedstawić niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika (art. 845 § 2² k.p.c.). Wówczas organ egzekucyjny umorzy postępowanie egzekucyjne w zakresie egzekucji z konkretnych ruchomości.

Odnosząc się do kwestii ustalania własności ruchomości należy zauważyć, że z obserwacji praktyki wynika, iż komornik przed zajęciem

ruchomości zazwyczaj nie dysponuje dokumentami, które świadczyłyby o tym, że określona rzecz nie jest własnością dłużnika. Nadto, w przypadku nabycia lub zbycia niektórych ruchomości podmiot ma określony czas na zgłoszenie tego faktu do odpowiedniej instytucji (np. sprzedaż samochodu). Stąd też nie sposób uznać, że możliwe jest dysponowanie przez organ egzekucyjny w momencie zajęcia dokumentami, które skutkowałyby powzięciem poważnych wątpliwości, że rzecz nie jest własnością dłużnika.

Zasadą jest zajęcie ruchomości, a art. 845 § 2 zd. 2 k.p.c. stanowi *lex specialis*. Komornik jedynie wyjątkowo może odstąpić od zajęcia. Organ egzekucyjny musi być pewny, że ruchomość nie stanowi własności dłużnika. Dopiero wówczas dopuszczalne jest odstąpienie od zajęcia. Nie jest możliwe zaniechanie zajęcia na podstawie informacji cząstkowych, niepełnych. Wątpliwość komornika sądowego co do własności ruchomości uza-

sadnia jej zajęcie. Jedynie pełna wiedza o tym, że rzecz jest własnością osoby trzeciej, skutkować może odstąpieniem od zajęcia. Z okoliczności sprawy wynikać powinno, że dłużnik nie jest właścicielem ruchomości¹¹.

W przypadku odstąpienia komornika od zajęcia winien on umieścić o tym wzmiankę w protokole wraz ze wskazaniem przyczyny odstąpienia oraz załączyć przedłożone dokumenty świadczące o tym, że ruchomość nie jest własnością dłużnika¹².

Nie jest przy tym zrozumiałe wprowadzanie regulacji, której skutkiem jest ograniczenie egzekucji z ruchomości. Zgodnie z art. 845 § 1 zd. 2 k.p.c. komornik odstąpi od zajęcia, jeżeli z ujawnionych okoliczności wynika, że nie są one własnością dłużnika. Podobna regulacja została zawarta w art. 845 § 2² k.p.c. Po zajęciu ruchomości komornik umorzy w niezbędnym zakresie postępowanie, jeżeli na piśmie przedstawiony zostanie niebudzący wątpliwości dowód, że rzecz nie

stanowi własności dłużnika. Nie należy pomijać obowiązku dłużnika dotyczącego wskazania osób trzecich wraz z ich adresami, którym przysługuje prawo żądania zwolnienia ruchomości od egzekucji (art. 847 § 2 k.p.c.). Na podstawie tych informacji komornik zawiadomi wskazane osoby o zajęciu ruchomości, co umożliwi im skorzystanie z uprawnień określonego w art. 841 § 1 k.p.c. bądź złożenia skargi na czynność komornika (art. 845 § 2³ k.p.c.)¹³.

Trafne jest zapatrywanie, że zaspokojenie wierzyciela powinno nastąpić ze składników majątku dłużnika¹⁴. Wykazanie, że ruchomość w momencie zajęcia nie stanowi własności dłużnika jest wręcz niemożliwe do wykonania, ponieważ wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, a to nie leży w kompetencji komornika sądowego¹⁵. Tytułem przykładu wskazać można, że przedstawienie umowy sprzedaży ruchomości osobie trzeciej zawartej przed zajęciem nie oznacza jednocześnie, że dłużnik w chwili zajęcia nie jest właścicielem ruchomości (np. zawarcie kolejnej umowy przenoszącej własność rzeczy z powrotem na dłużnika bądź umowa powiernicza)¹⁶.

Komornik nie jest uprawniony do badania kwestii materialnoprawnych, a zatem nie może zbadać, czy ruchomość jest własnością dłużnika czy też nie¹⁷. Komornik ustala jedynie stan posiadania ruchomości, czyli okoliczność, czy dłużnik włada rzeczą oraz czy sprawuje nad nią faktyczne władztwo¹⁸. Komornik nie przeprowadza postępowania dowodowego w celu ustalenia, czy rzecz stanowi własność dłużnika. Wykracza to bowiem poza granice egzekucji określone w art. 803 k.p.c. Prowadzenie postępowania dowodowego nie leży w kompetencji organu egzekucyjnego. Komornik ocenia jedynie, czy ujawnione okoliczności nie budzą wątpliwości.

Nadmienić należy, że dopuszczalne jest zajęcie ruchomości, jeżeli okoliczności o tym, iż ruchomość nie stanowi własności dłużnika,

”
TRAFNE JEST ZAPATRYWANIE,
ŻE ZASPOKOJENIE
WIERZYCIELA POWINNO
NASTĄPIĆ ZE SKŁADNIKÓW
MAJĄTKU DŁUŻNIKA.

nie została ujawniona w sprawie. Oznacza to, że komornik dokona zajęcia ruchomości pomimo wiedzy znanej urzędowo, że ruchomość należy do innego podmiotu (np. gdy własność rzeczy ustalona została w innym postępowaniu egzekucyjnym)¹⁹. W art. 845 § 2 k.p.c. wyraźnie zaznaczono, że okoliczności mają zostać ujawnione w sprawie, co należy rozumieć jako konkretnie oznaczone postępowanie egzekucyjne. Ponadto nie należy wykluczać, że osoba trzecia przeniesie własność rzeczy z powrotem na dłużnika.

4. Podsumowanie

Zdaje się, że ustawodawca, wprowadzając do kodeksu postępowania cywilnego nowe regulacje dotyczące egzekucji z ruchomości, które obowiązują od 1 stycznia 2019 r., zapomniał o celu egzekucji, którym jest dążenie do zaspokojenia wierzyciela. W przypadku zajęcia ruchomości dłużnikowi przysługuje prawo do wniesienia skargi na czynności komornika, a osobie trzeciej dodatkowo – powództwo interwencyjne, ale tylko wówczas, gdy czynności egzekucyjne prowadzone są zgodnie z przepisami prawa, ale naruszają podmiotowe prawa osoby trzeciej²⁰.

Stosownie wydaje się podniesienie tezy, że art. 845 § 2 zd. 2 k.p.c. nie służy wyłącznie ochronie osób trzecich, a wprowadza dodatkowe możliwości nadużycia prawa przez dłużników. Ewentualnej ochronie osób, które są właścicielami zajętej rzeczy, służą inne środki

prawne – skarga na czynności komornika czy powództwo przeciwegzekucyjne²¹.

W związku z realnymi ograniczeniami egzekucji z ruchomości, co skutkować może jej wydłużeniem lub nawet udaremnieniem, M. Krakowiak²² trafnie zadał pytanie, komu nowe regulacje mają służyć. Nie bez przyczyny można zastanawiać się nad tym, czy interes dłużnika i osób trzecich²³ nie jest chroniony silniej niż interes wierzyciela. Jest to sytuacja kuriozalna, bowiem odnieść można wrażenie, że przepisy te utrudniają zaspokojenie wierzyciela²⁴. Zasadne są spostrzeżenia, że tego typu regulacje w zakresie egzekucji z ruchomości doprowadzić mogą do marginalizacji tego sposobu egzekucji²⁵.

A. Marciniak²⁶ wskazał, że w związku ze zmianą treści art. 845 k.p.c. różne są praktyki komorników sądowych w zakresie odstąpienia od zajęcia ruchomości z uwagi na brak sprecyzowania, czym mają być ujawnione w sprawie okoliczności. Stąd też zauważył, że niektórzy komornicy już przy jakichkolwiek wątpliwościach, czy ruchomość jest własnością dłużnika, odstępują od zajęcia z uwagi na obawę przed ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą. Pogląd ten warto uzupełnić o stwierdzenie, że komornik nie ponosi odpowiedzialności za działanie lub zaniechanie, które oparł na spornym w orzecznictwie stosowaniu przepisów, zanim te rozbieżności zostały rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy²⁷.

Nawet w przypadku rozstrzygnięcia zagadnienia przez Sąd Najwyższy, wybór przez organ egzekucyjny jednej z linii orzeczniczych dotyczącej zastosowania przepisu przy jednoczesnej jego niejasności nie może obciążać komornika sądowego. Przepisy prawa powinny być konstruowane w sposób precyzyjny i niebudzący wątpliwości. Takiej precyzji jednak brak w art. 845 § 2 k.p.c., bowiem nakłada on na komorników sądowych określonego rodzaju zalecenie, jakim jest niezajmowanie ruchomości w przypadku ujawnienia w sprawie okoliczności, że nie stanowią one własności dłużnika, jednak nie dając organowi egzekucyjnemu odpowiednich narzędzi do weryfikacji tychże okoliczności.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że szansa na skuteczne zaspokojenie wierzyciela uległa zmniejszeniu z uwagi na dążenie przez ustawodawcę do większej ochrony dłużnika i osób trzecich. Skutkuje to możliwością wykorzystywania instytucji niezgodnie z jej przeznaczeniem, a w przypadku odstąpienia komornika sądowego od zajęcia przy braku pewności, że na pewno ruchomość nie jest własnością dłużnika – możliwością pokrzywdzenia wierzyciela.

Przypisy końcowe

- ¹ Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.), dalej: k.p.c.
- ² A. Antkiewicz, M. Lewandowski [w:] *Komentarz do ustawy o komornikach sądowych* [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego. Komentarz*, red. M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, Warszawa 2020, s. 849–850.
- ³ J. Gudowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Orzecznictwo. Piśmiennictwo. Tom V*, Warszawa 2020, s. 348.
- ⁴ Art. 845 § 2 zmieniony przez art. 261 pkt 20 lit. a ustawy z 22 marca 2018 r. (Dz.U. 2018 r. poz. 771) zmieniającej k.p.c. z dniem 1 stycznia 2019 r.

- ⁵ Wyrok SN z 25 kwietnia 2017 r., V CSK 364/16, LEX nr 2327133.
- ⁶ Z. Merchel [w:] *Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz*, red. G. Sikorski, Sopot 2019, komentarz do art. 261 pkt 20, Czytelnia Currendy.
- ⁷ A. Kościółek, *Zmiany w przepisach o zajęciu ruchomości w egzekucji sądowej [w:] Analiza i ocena ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych*, red. A. Marciniak, Sopot 2018, s. 612.
- ⁸ Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.), dalej: k.c.
- ⁹ B. Sitek [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, Warszawa 2021, komentarz do art. 336, Nb 2, LEX/el.; T. Wiśniewski, *Prawo zatrzymania w kodeksie cywilnym, cz. I.*, PS 1999, nr 2, s. 27; B. J. Kowalczyk, *Stan faktyczny czy prawny? – czyli o naturze posiadania raz jeszcze*, St. lur. 2016, nr 64, s. 145–152.
- ¹⁰ J. Misztal-Konecka, *Egzekucja z ulamkowej części ruchomości*, St. Prawn. KUL 2012, nr 1, s. 79–90.
- ¹¹ J.T. Wiśniewski, D. Zawistowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Artykuły 730–1088*, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, art. 845, s. 490; M. Kaczmarek, *Czynność zajęcia w egzekucji z ruchomości oraz egzekucji z nieruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym*, DNCURRENDA 2019, nr 1, Legalis.
- ¹² M. Michalska-Marciniak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom IV. Komentarz. Art. 730–1095¹*, red. A. Marciniak, Warszawa 2020, komentarz do art. 845, Nb 3, Legalis
- ¹³ J. Jagiela, *Sądowe postępowanie egzekucyjne. Nowe wyzwania i perspektywy*, red. J. Jagiela, Warszawa 2020, Legalis; K. Flaga-Gieruszyńska, *7.1. Wszczęcie egzekucji z ruchomości. Wszczęcie egzekucji w poszczególnych sposobach egzekucji świadczeń pieniężnych – zagadnienia wybrane [w:] Wszczęcie egzekucji*, Sopot 2020, Czytelnia Currendy.
- ¹⁴ S. Rosmarin, *Wadliwe czynności egzekucyjne (ciąg dalszy)*, Polski Proces Cywilny, r. III, nr 19, s. 585.
- ¹⁵ I. Kunicki, *Właściwość komornika przy egzekucji z ruchomości, zajęcie ruchomości nienależącej do dłużnika i doreczenie protokołu zajęcia*, PPE 2020, nr 2, Legalis.
- ¹⁶ Podobne stanowisko zajęła: J. Stempień, *Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Komornicy sądowi i egzekucja według projektowanych zmian ustawowych” – Białystok, 23 marca 2018 r.*, PPE 2018, nr 6, Czytelnia Currendy.
- ¹⁷ H. Pietrzkowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom I i II*, red. T. Zembrzuski, Warszawa 2020, art. 845, s. 1605. Odmienne: O. Marcewicz [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom II. Art. 730–1217*, red. A. Jakubecki, LEX/el. 2019, komentarz do art. 845; M. Drabik, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 506–1217. Tom II*, red. T. Szanciło, Warszawa 2019, komentarz do art. 845, Nb 2, Legalis; I. Gil, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. E. Marszałkowska-Krześ, komentarz do art. 845, Nb 7, Legalis.
- ¹⁸ W. Tomalak, *Status ustrojowy i procesowy komornika sądowego*, Warszawa 2014, s. 331
- ¹⁹ I. Wolwiak, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. P. Ryłski, Warszawa 2021, komentarz do art. 845, Nb 58, Legalis. Odmienne: A. Kościółek, *Nowe zasady zajęcia ruchomości w egzekucji sądowej [w:] Sądowe postępowanie egzekucyjne. Nowe rozwiązania prawne*, red. R. Flejszar, Sopot 2020, Czytelnia Currendy.
- ²⁰ U. Moszczyńska, *7. Powództwa ekscydencyjne małżonka dłużnika [w:] Obrona małżonka dłużnika w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym*, Sopot 2019, Czytelnia Currendy.
- ²¹ J. Świeczkowski, *Sądowa i administracyjna egzekucja z rzeczy nieruchomości i ruchomych. Zagadnienia wybrane*, Sopot 2004, s. 65.
- ²² M. Krakowiak, *Kluczowe zagadnienia egzekucji z ruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym po 1.1.2019 r.*, MOP 2019, nr 18, s. 992 i n.
- ²³ M. Ged, *Zajęcie ruchomości – ocena zmian wprowadzonych ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych*, DNCURRENDA 2019, nr 1, Legalis.
- ²⁴ Podobnie: S. Cieślak, *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 730–1217*, red. J. Jankowski, Warszawa 2019, komentarz do art. 845, Nb 2, Legalis.
- ²⁵ T. Zembrzuski, *2. Zajęcie rzeczy ruchomej znajdującej się we władaniu dłużnika, Zajęcie rzeczy w egzekucji z ruchomości, czyli tworzenie i unicestwienie węzła egzekucyjnego [w:] Nowy model zawodu komornika sądowego i finansowania egzekucji sądowej*, red. A. Góra-Błaszczkowska, I. Gil, K. Flaga-Gieruszyńska, Sopot 2019, Czytelnia Currendy.
- ²⁶ W referacie zatytułowanym „Postępowanie cywilne rozpoznawcze a postępowanie egzekucyjne” wygłoszonym na Zjeździe Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego, który odbył się w dniach 22–25 września 2021 r. w Jastrzębiej Górze.
- ²⁷ J. Szachta, *Dobra osobiste dłużnika i ich ochrona w postępowaniu egzekucyjnym – wybrane zagadnienia*, PPE 2020, nr 2, s. 34–35.

Zakres podmiotowy postępowania egzekucyjnego na kanwie uchwały 7 sędziów SN

**PROF. ALK. DR. HAB.
JOANNA STUDZIŃSKA**

Redaktor Naczelna
Kierownik Zakładu
Postępowania Cywilnego
Akademia Leona Koźmińskiego

Status uczestnika postępowania egzekucyjnego wiąże się z zainteresowaniem jego wynikiem. Podmioty biorące udział w sądowym postępowaniu egzekucyjnym to strony i uczestnicy postępowania¹.

Zgodnie z art. 922 k.p.c. uczestnikami postępowania oprócz wierzyciela i dłużnika są również osoby, którym przysługują prawa rzeczowe ograniczone lub roszczenia albo prawa osobiste zabezpieczone na nieruchomości, a gdy przedmiotem egzekucji jest użytkowanie wieczyste – także organ, który zawarł umowę o użytkowanie wieczyste. Osoby wymienione w art. 922 k.p.c. (poza stronami) nie są uczestnikami z mocy samego prawa, lecz na skutek wskazania ich przez wierzyciela albo zgłoszenia przez te osoby swoich praw². W myśl art. 922 k.p.c. uczestnikami postępowania egzekucyjnego w przypadku egzekucji z nieruchomości są oprócz wierzyciela i dłużnika jedynie osoby, którym przysługują prawa rzeczowe ograniczone lub roszczenia albo prawa osobiste zabezpieczone na nieruchomości³. Jak podkreśla Sąd Najwyższy, przepis obejmuje zbiorczą nazwą „uczestnik postępowania” jego strony, bez udziału których nie może się ono toczyć, to jest wierzyciela egzekwującego i dłużnika, oraz osoby, które mogą wystąpić w postępowaniu z uwagi na potrzebę zabezpieczenia ich praw dotyczących jego przedmiotu. W doktrynie nie ma zgody co do tego, czy wymienione osoby stają się uczestnikami postępowania egzekucyjnego *ex lege*, czy dopiero po ustaleniu, że przysługują im takie prawa na nieruchomości, o losach których sąd będzie orzekał w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji, z uwagi na co powinny mieć zabezpieczoną możliwość udziału w czynnościach egzekucyjnych⁴. Sam fakt nabycia przez wierzyciela hipoteki na nieruchomości dłużnika egzekwowanego nie jest wystarczający do zastosowania wobec niego art. 922 k.p.c., czyli nadania mu statusu uczestnika postępowania egzekucyjnego *ex lege*. Przyznanie tego statusu może być wprawdzie wynikiem przysługiwania ograniczonego prawa rzeczowego, ale decydujące jest przede wszystkim, by nabycie tego prawa było skuteczne w konkretnym

postępowaniu egzekucyjnym. Istotne znaczenie ma więc nie tyle sam fakt nabycia przez powoda jednego z praw wymienionych w art. 922 k.p.c., ile data jego nabycia⁵. Postępowanie egzekucyjne, podobnie jak postępowanie procesowe, charakteryzuje się dwustronnością⁶. Jest wierzyciel egzekwujący, na rzecz którego prowadzona jest egzekucja (osoba wymieniona w tytule wykonawczym jako uprawniona do świadczenia, na rzecz której wszczęto postępowanie egzekucyjne), i dłużnik egzekwowany, z którego majątku zaspokajane jest roszczenie wierzyciela (osoba wymieniona w tytule wykonawczym jako zobowiązana do świadczenia, przeciwko której wszczęto postępowanie egzekucyjne)⁷. Zmiana osoby wierzyciela lub dłużnika, która ma miejsce w toku właściwego postępowania egzekucyjnego, nie wymaga w zasadzie uwidocznienia w klauzuli wykonalności i dotyczy to następstwa prawnego zarówno pod tytułem ogólnym (np. dziedziczenia), jak i szczególnym (np. przelew wierzytelności lub przejęcie długu). Wystarczy wykazanie tego następstwa odpowiednim dokumentem⁸.

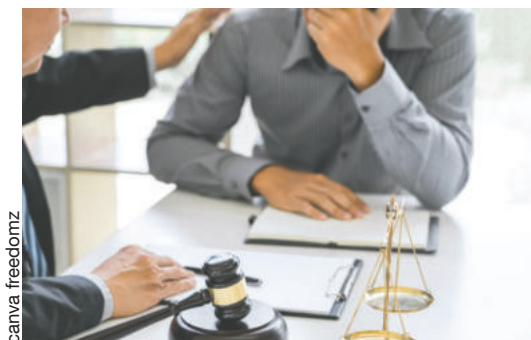
Problem pojawia się, gdy w trakcie egzekucji dłużnik zbywa nieruchomość i nie zostaje to ujawnione w księdze wieczystej, zaś ze sprzedaży tej nieruchomości zostaje nadpłata i nie wiadomo, komu ją zwrócić – dłużnikowi czy następcy prawnemu. Zbycia rzeczy lub prawa może dokonać zarówno powód,

jak i pozwany, a przepis nie różnicuje – ze względu na podmiot zbywający – skutków tego zdarzenia na bieg sprawy. Dlatego wstąpienie nabywcy w razie zbycia rzeczy (prawa) dokonane po wszczęciu postępowania egzekucyjnego zakłócałoby zgodność podmiotów postępowania egzekucyjnego i toczącego się postępowania rozpoznawczego⁹. W uchwale z 29 października 2004 r.¹⁰ Sąd Najwyższy wskazał, że art. 788 § 1 k.p.c. ma zastosowanie również w razie przeniesienia wierzytelności (przelewu) po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Wskazał argumenty oparte na wykładni systemowej i funkcjonalnej oraz powołał się na nakaz praworządnego działania organów publicznych również przy ustalaniu podmiotów postępowania egzekucyjnego, stwierdzając, że o ile prawo żądania ochrony sądowej mieści w sobie ryzyko bezpodstawnego pozywania innej osoby, o tyle w fazie egzekucyjnej, zawierającej element przymusu, reguły zachowania się dłużnika powinny być ściśle określone. Dotyczy to również wierzyciela egzekwującego.

Zagadnienie takie powstało w sądzie okręgowym w toku rozpoznawania zażalenia wierzyciela na postanowienie o przybiciu. Wskazano, że komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne z nieruchomości lokalowej nie zawiadomił go o żadnej czynności egzekucyjnej. Sąd powziął istotne wątpliwości, czy uczestnikiem postępowania egzekucyjnego z nieruchomości powinien być uprawniony, na rzecz którego – w celu zabezpieczenia powództwa o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, wytoczonego przeciwko właścicielowi zajętej nieruchomości jako osobie trzeciej – ustanowiono ujawniony w księdze wieczystej zakaz zbywania i obciążania nieruchomości, oraz czy takiemu uprawnionemu przysługuje legitymacja do zaskarżenia postanowienia o udzieleniu przybicia w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko osobie trzeciej z inicjatywy jej wierzycieli. Stąd postawione zostały dwa pytania:

STATUS WIERZYCIELA ZE SKARGI PAULIAŃSKIEJ BYŁ PRZEDMIOTEM WYPOWIEDZI SĄDU NAJWYŻSZEGO W UCHWALE Z 12 GRUDNIA 2012 R.

- czy uczestnikiem postępowania egzekucyjnego dotyczącego nieruchomości osoby trzeciej powinna być osoba, na rzecz której ustanowiono zakaz zbywania i obciążania nieruchomości ujawniony w dziale III księgi wieczystej (wierzyciel pauliański), w związku z czym komornik ma obowiązek powiadamiać takiego wierzyciela o toczącej się egzekucji i podejmowanych w niej czynnościach, w sytuacji gdy egzekucja jest prowadzona przeciwko dłużnikowi – osobie, przeciw której wytoczona jest skarga pauliańska?
- czy osobie, na rzecz której ustanowiono zakaz zbywania i obciążania nieruchomości ujawniony w dziale III księgi wieczystej (wierzyciel pauliański), przysługuje prawo złożenia zażalenia na postanowienie o udzieleniu przybicia, w sytuacji gdy nie była poinformowana o toczącej się egzekucji, a wiadomość powzięła po wydaniu postanowienia o udzieleniu przybicia?

canva Elnur

Status wierzyciela ze skargi pauliańskiej był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego w uchwale z 12 grudnia 2012 r.¹¹ Podkreślono w niej, że wierzyciel, któremu przysługuje przewidziane w art. 532 k.c. uprawnienie do dochodzenia zaspokojenia z przedmiotów majątkowych znajdujących się w majątku osoby trzeciej nie może na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przeciwko dłużnikowi oraz wyroku uwzględniającego skargę pauliańską wszcząć egzekucji przeciwko osobie trzeciej w celu zaspokojenia wierzytelności chronionej skargą pauliańską ani przyłączyć się do takiej egzekucji¹². I. Kunicka, krytykując takie stanowisko, podkreśla, że „przyłączenie się do egzekucji” oznacza w istocie wszczęcie kolejnej egzekucji z danego przedmiotu. Nie ma podstaw, aby różnicować sposób realizacji uprawnienia wierzyciela, który uzyskał wyrok uwzględniający skargę pauliańską, gdy chodzi o wszczęcie pierwszej egzekucji z danego przedmiotu i gdy chodzi o wszczęcie kolejnej egzekucji z tego przedmiotu. Przy wszczę-

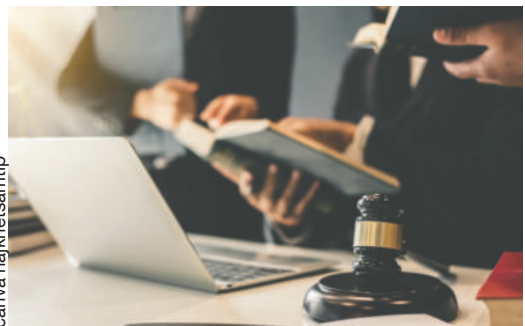
ciu kolejnej egzekucji należy postąpić tak samo, jak przy wszczęciu pierwszej egzekucji z danego przedmiotu¹³. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach, wierzyciel, który uzyskał ujawnione w księdze wieczystej zabezpieczenie skargi pauliańskiej przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości osoby trzeciej jest wprowadzicielem w relacji do tej osoby jako właściciela nieruchomości, w takiej sytuacji, że przysługuje mu zabezpieczenie na niej roszczenie, ale zgodnie z przyjętym większością stanowiskiem, nie jest to roszczenie o zaspokojenie świadczenia pieniężnego i nie uprawnia ono do uzyskania statusu wierzyciela egzekwującego w egzekucji z nieruchomości będącej własnością osoby trzeciej. Udzielone wierzycielowi pauliańskiemu zabezpieczenie przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości nie jest skuteczne przeciwko czynnościom egzekucyjnym podjętym w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych z inicjatywy wierzycieli osoby trzeciej¹⁴.

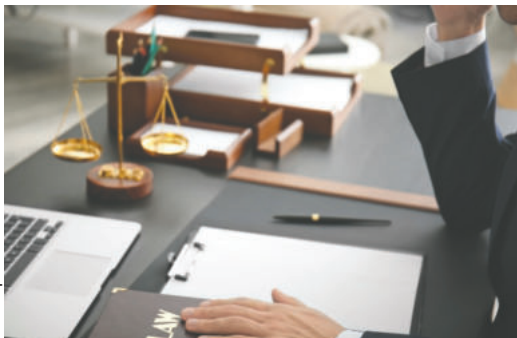
Nawet w razie uwzględnienia zabezpieczonego zakazem zbywania i obciążania nieruchomości powództwa o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną powód jako wierzyciel pauliański nie dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi. Przejście własności na rzecz innego podmiotu w toku egzekucji skierowanej do obciążonej hipotekami nieruchomości pozwanych i wygaśnięcie wskutek przysądzenia własności praw ciążących na nieruchomości nie oznacza bowiem, że wierzyciel traci możliwość zaspokojenia się z ceny nabycia¹⁵.

Sąd Najwyższy, rozpoznając zagadnienie prawne, przekazał sprawę do rozpoznania składowi 7 sędziów ze względu na konieczność rozstrzygnięcia na płaszczyźnie materialnoprawnej relacji pomiędzy wierzycielem, którego dłużnik dokonał krzywdzącej go czynności prawnej z osobą trzecią, i tą osobą trzecią, oraz wskazania na procesowe mechanizmy zrealizowania roszczenia ustanowionego przez ustawodawcę w celu ochrony takiego wierzyciela, z uwzględnieniem jednak konieczności zabezpieczenia także praw osoby trzeciej, przeciwko której roszczenie może być skierowane¹⁶. Nadto podkreślił, że wierzyciel, który uzyskał ujawnione w księdze wieczystej zabezpieczenie skargi pauliańskiej przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości osoby trzeciej, jest wprawdzie w relacji do tej osoby jako właściciela nieruchomości, w takiej sytuacji, że przysługuje mu zabezpieczone na niej roszczenie, ale zgodnie z przyjętym większością stanowiskiem, nie jest to roszczenie o zaspokojenie świadczenia pieniężnego i nie uprawnia ono do uzyskania statusu wierzyciela egzekwującego w egzekucji z nieruchomości będącej własnością osoby trzeciej. Jako wierzyciel właściciela nieruchomości co do obowiązku zniesienia egzekucji, gdy ta będzie prowadzona przeciwko jego dłużnikowi, wierzyciel pauliański nie jest zainteresowany przebiegiem i wynikiem egzekucji świadczeń

PRZEJŚCIE WŁASNOŚCI NA RZECZ INNEGO PODMIOTU W TOKU EGZEKUCJI SKIEROWANEJ DO OBCIĄŻONEJ HIPOTEKAMI NIERUCHOMOŚCI POZWANYCH I WYGAŚNIĘCIE WSKUTEK PRZYSĄDZENIA WŁASNOŚCI PRAW CIĄŻĄCYCH NA NIERUCHOMOŚCI NIE OZNACZA BOWIEM, ŻE WIERZycIEL TRACI MOŻLIWOŚĆ ZASPOKOJENIA SIĘ Z CENY NABYCIA.

pieniężnych z nieruchomości osoby trzeciej¹⁷. Konieczność rozpoznania zagadnienia prawnego przez powiększony skład Sąd Najwyższy motywował także koniecznością zbadania zasady, że nie ma odpowiedzialności bez długu, gdyż jeśli ustawa czyni daną osobę odpowiedzialną za zobowiązanie, jest to równoznaczne z upoważnieniem do zaspokojenia z jej majątku oraz faktem, że „świadczenie, którego dotyczy obowiązek osoby trzeciej jako dłużnika wierzyciela pauliańskiego, powinno być sprecyzowane w orzeczeniu, z którego wierzyciel ten zamierza czynić użytek w postępowaniu egzekucyjnym, gdyż nie można stosować przymusu państwowego w granicach, które nie są możliwe do

jednoznacznego wyznaczenia i to już na etapie wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Ostatecznie w uchwale 7 sędziów z 16 czerwca 2021 r.¹⁸ przyjęto, że osoba, na rzecz której ustanowiono zakaz zbywania lub obciążania nieruchomości ujawniony w księdze wieczystej tytułem zabezpieczenia roszczenia określonego w art. 527 § 1 k.c., jest uczestnikiem postępowania egzekucyjnego toczącego się co do tej nieruchomości, na wniosek wierzycieli osoby trzeciej uprawnionym do zaskarżenia postanowienia o przybiciu naruszającego jego prawa (art. 997 k.p.c.).

Tym samym Sąd Najwyższy wzmocnił ochronę wierzyciela pauliańskiego. W ten sposób wierzyciel pauliański, który uzyskał zabezpieczenie na nieruchomości, jest uczestnikiem postępowania egzekucyjnego z tej nieruchomości nawet w sytuacji, gdy sprawa nie dotyczyła go bezpośrednio. Ma to istotne przełożenie na jego status jako zainteresowanego przebiegiem postępowania egzekucyjnego, gdyż jako uczestnik postępowania ma prawo brać w nim udział, a zatem musi być powiadamiany o czynnościach. Może on również kwestionować czynności podejmowane w toku postępowania egzekucyjnego, a zwłaszcza może zaskarżyć postanowienie o przybiciu, zaś zabezpieczenie roszczenia w postępowaniu pauliańskim rodzi istotne skutki. Natomiast udzielone wierzycielowi pauliańskiemu zabezpieczenie przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości nie jest sku-

teczne przeciwko czynnościom egzekucyjnym podjętym w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych z inicjatywy wierzycieli osoby trzeciej¹⁹. Pozostaje czekać zatem na uzasadnienie tego stanowiska i praktyczne wzmocnienie statusu wierzyciela pauliańskiego.

Przypisy końcowe

- ¹ Szerzej: J. Jankowski, *Uczestnicy sądowego postępowania egzekucyjnego*, Łódź 1992.
- ² J. Jankowski, *Uczestnicy sądowego postępowania egzekucyjnego w egzekucji skierowanej do nieruchomości*, PPE 2004, nr 1–2, s. 5 i n.
- ³ Postanowienie SO w Białymstoku z 26 sierpnia 2009 r., II Cz 637/09, www.bialystok.so.gov.pl.
- ⁴ Postanowienie SN z 16 maja 2019 r., III CZP 2/19, LEX nr 2665336.
- ⁵ Wyrok SN z 25 listopada 2011 r., II CSK 8/11, LEX nr 1129092.
- ⁶ A. Marciniak, *Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2019, s. 122.
- ⁷ J. Misztal-Konecka, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 2019, s. 225.
- ⁸ A. Marciniak, *op.cit.*, s. 123.
- ⁹ Postanowienie SN z 16 grudnia 2004 r., V CZ 143/04, LEX nr 1607526.
- ¹⁰ III CZP 63/04, OSNC 2005, nr 10, poz. 174.
- ¹¹ Uchwała SN z 12 grudnia 2012 r., III CZP 79/12, OSNC 2013/6/80.
- ¹² Pogląd ten jest utrwalony w orzecznictwie – np. wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., II CSK 27/17, niepubl.; postanowienia Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 17/13, OSNC 2014, Nr 5, poz. 50.
- ¹³ I. Kunicki, *Przylączenie się wierzyciela do podziału sumy uzyskanej z egzekucji na podstawie wyroku uwzględniającego skargę pauliańską. Glosa do postanowienia SN z dnia 12 grudnia 2012 r.*, III CZP 79/12, PiP 2014, nr 4, s. 122–127.
- ¹⁴ Uchwała SN z 16 maja 2019 r., III CZP 2/19, LEX nr 2665336.
- ¹⁵ Wyrok SA w Katowicach z 30 października 2013 r., V ACa 376/13, LEX nr 1403717.
- ¹⁶ Postanowienie SN z 16 maja 2019 r., III CZP 2/19, LEX nr 2665336.
- ¹⁷ *Ibidem*.
- ¹⁸ III CZP 60/19, OSNC 2021/10/62.
- ¹⁹ Postanowienie SN z 16 maja 2019 r., III CZP 2/19, LEX nr 2665336.

Przegląd orzecznictwa

**MATEUSZ
SZTANDUR**
Doktorant UG

COFNIĘCIE WNIOSKU O EGZEKUCJĘ OPŁATA Z TYTUŁU WPŁATY BEZPOŚREDNIEJ

POSTANOWIENIE SĄDU
REJONOWEGO W BYDGOSZCZY
Z 2 WRZEŚNIA 2021 ROKU

Sentencja

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy po rozpoznaniu 2 września 2021 roku na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku wierzyciela przeciwko dłużni-

kowi o egzekucję świadczenia pieniężnego w przedmiocie skargi dłużnika na postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z lipca 2021 roku postanowił oddalić skargę.

Stan faktyczny wraz z rozstrzygnięciem

W rozpoznawanej sprawie dłużnik złożył skargę na postanowienie komornika sądowego w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego, w której wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zaniechanie orzekania o tych kosztach oraz obciążenia nimi dłużnika – w szczególności o kosztach zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. Skarżący podniósł, że postępowanie zostało umorzone na skutek wniosku o cofnięcie wniosku o prowadzenie postępowania egzekucyjnego, co

doprowadziło do pojednania wierzyciela z dłużnikiem. Ponadto wskazano, że pełnomocnictwo udzielone pełnomocnikowi wierzycielki zostało wypowiedziane w tym samym czasie, gdy złożono cofnięcie wniosku o prowadzenie postępowania egzekucyjnego na długo przed wydaniem zaskarżonego postanowienia. Skarżący zwrócił także uwagę, że wolą wnioskodawcy nie było obciążanie dłużnika jakimikolwiek kosztami postępowania egzekucyjnego, a szczególnie kosztami reprezentowania wnioskodawcy przez adwokata. Skarżący podniósł ponadto, że opłaty stosunkowe, jakie wyliczył komornik, są znacznie wygórowane – mając na uwadze to, że dłużnik samodzielnie dokonywał wpłat na rachunek bankowy wierzyciela, a organ egzekucyjny faktycznie nie zajął ani nie wyegzekwował żadnej należności na rzecz wierzyciela.

Komornik wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej, wskazując, że postępowania

nie egzekucyjne było prowadzone zgodnie z wnioskiem wierzyciela. Podał, że w toku prowadzonej egzekucji podejmował czynności egzekucyjne mające na celu wyegzekwowanie świadczenia na rzecz wierzyciela. Jak wskazał komornik, w czerwcu 2021 roku wpłynął wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniego wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego w całości, wobec czego komornik wydał postanowienie o umorzeniu egzekucji i jednocześnie ustalił zaskarżonym postanowieniem koszty. Komornik wskazał, że wydał postanowienie celem pobrania opłaty stosunkowej wskazanej w art. 29 ust. 2¹ ustawy o kosztach komorniczych w wysokości 100 zł, zaś opłata stosunkowa wskazana w postanowieniu z lipca 2021 roku, a wynikająca z art. 29 ust. 3 ustawy o kosztach komorniczych została ustalona w sposób prawidłowy, gdyż na dzień umorzenia postępowania egzekucyjnego dłużnik posiadał zaległości w sprawie

w wysokości bliskiej 30 000 zł i brak jest możliwości, aby zawyżył w sprawie opłaty stosunkowe. W ocenie organu egzekucyjnego również koszty zastępstwa w egzekucji zostały ustalone prawidłowo, gdyż we wniosku pełnomocnik wierzyciela wniósł o ich przyznanie, co komornik uczynił, a w aktach sprawy brak jest informacji, że pełnomocnictwo udzielone przez wierzyciela wygasło lub zostało cofnięte.

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie. Pismem z lutego 2020 roku komornik zawiadomił dłużnika o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego oraz dokonał zajęcia nadpłaty/zwrotu podatku w urzędzie skarbowym. W marcu 2020 roku dłużnik dokonał wpłaty bezpośredniej na kwotę 25 000 zł, w związku z czym organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie tej kwoty, na podstawie art. 29 ust. 2 i 3² ustawy o kosztach komorniczych ustalił opłatę stosunkową na kwotę 100 zł i w całości obciążył nią dłużnika. Następnie w toku prowadzonej egzekucji, postanowieniem z kwietnia 2020 roku, komornik na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy o kosztach komorniczych wobec częściowego umorzenia postępowania egzekucyjnego w zakresie kwoty 5000 zł ustalił opłatę stosunkową w wysokości 250 zł i w całości obciążył nią dłużnika. W czerwcu 2021 roku wierzyciel nadał do kancelarii wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego w związku z cofnięciem wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela, do któ-

rego to wniosku załączono pismo. W piśmie tym przedstawicielka ustawowa małoletniego wierzyciela cofnęła wniosek egzekucyjny i wniosła o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

W lipcu 2021 roku na podstawie art. 825 pkt. 1 k.p.c.³ komornik postępowanie egzekucyjne umorzył i wydał postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, obciążając nimi w całości dłużnika, przyznając wierzycielowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że na koszty postępowania egzekucyjnego złożyły się: koszty przekazania środków pieniężnych przekazem pocztowym lub przelewem bankowym, koszty doręczenia korespondencji, opłata stosunkowa z 27 ust.1 u.k.k., opłata stosunkowa z art. 29 ust. 2 u.k.k. oraz opłata stosunkowa uregulowana w art. 29 ust. 3 u.k.k.

Referendarz sądowy stwierdził, że zgodnie z art. 27 ust. 1 u.k.s. w sprawie o egzekucję świadczeń pieniężnych ściąga się od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia. Opłaty za tzw. skuteczną egzekucję są ściągane wraz z egzekwowanym świadczeniem, co oznacza, że obciążają one dłużnika egzekwowanego. W konsekwencji to dłużnik egzekwowany powinien być wskazany w postanowieniu o kosztach wydawanym w trybie art. 770 § 2 lub 3 k.p.c.⁵ jako strona obciążona tą opłatą. Wartość świadczenia będącego podstawą obliczenia opłaty została dookreślona w art. 27 ust. 1 u.k.k. Przepis ten wskazuje bowiem, że opłata ta stanowi 10% wyegzekwowanego świadczenia. Przez „wyegzekwowane świadczenie” należy rozumieć świadczenie pieniężne (sumę pieniężną) przypadające wierzycielowi wskutek egzekucji. Świadczenie wyegzekwowane to świadczenie uzyskane przez wierzyciela w ramach postępowania egzekucyjnego. Chodzi tu o świadczenie przekazywane wierzycielowi przez komornika, a w niektórych przypadkach

bezpośrednio przez dłużnika zajętej wierzytelności. Zgodnie z art. 27 ust. 3 u.k.k., kwota wpłacona wierzycielowi przez dłużnika nie stanowi wyegzekwowanego świadczenia. Zapłata ta jest bowiem dokonywana poza postępowaniem egzekucyjnym. Rola tego przepisu polega na tym, że w razie zapłaty dokonanej bezpośrednio wierzycielowi po wszczęciu egzekucji nie jest dopuszczalne ściąganie opłaty na podstawie art. 27 ust. 1 lub 2 u.k.k. Nie oznacza to jednak, że w takim przypadku w ogóle nie należy się żadna opłata. W normalnym toku zdarzeń wierzyciel, któremu dłużnik spłacił dług (w całości lub części), powinien złożyć wniosek o umorzenie postępowania (w całości lub w części). W razie umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela komornik pobiera opłatę egzekucyjną przewidzianą w art. 29 ust. 1–3 u.k.k.

Referendarz sądowy, dokonując analizy akt, ustalił, że postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi było prowadzone zgodnie z wnioskiem wierzyciela reprezentowanego przez pełnomocnika. W związku z zawiadomieniem komornika o dokonanej wpłacie na konto bankowe wierzyciela kwoty 25 000 zł, postanowieniem z marca 2020 roku komornik na podstawie art. 29. ust. 2 i 3 częściowo umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie tej kwoty i ustalił opłatę stosunkową na minimalnym poziomie. Następnie dłużnik dokonał – bezpośrednio na rachunek bankowy dłużnika – kolejnych dwóch wpłat kwot po 2500 zł. Wierzyciel ograniczył dochodzoną od dłużnika kwotę w tym zakresie. Co prawda kwota wpłacona wierzycielowi przez dłużnika nie stanowi wyegzekwowanego świadczenia i w myśl art. 27 ust. 3 ustawy o kosztach komorniczych nie jest dopuszczalne ściąganie opłaty na podstawie art. 27 ust. 1 lub 2 u.k.k., to jednak, w razie umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela pobierana jest opłata egzekucyjna z art. 29 ust. 1–3 u.k.k.

Sąd po dokonanej analizie sprawy uznał, że opłata stosunkowa wskazana w posta-

nowieniu z lipca 2021 roku została prawidłowo ustalona na podstawie art. 29 ust. 3 u.k.s. W myśl tego przepisu w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, dłużnika obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

W ocenie referendarza komornik prawidłowo ustalił wysokość kosztów w zaskarżonym postanowieniu w oparciu o powyższe przepisy, uwzględniając zarówno fakt, że dłużnik wpłacał część kwot bezpośrednio wierzycielowi, jak i to, że ostatecznie strony porozumiały się i wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania. Referendarz doszedł także do przekonania, że komornik prawidłowo obciążył dłużnika kosztami zastępstwa procesowego, uznając, że wierzycielowi reprezentowanemu przez profesjonalnego pełnomocnika przysługują koszty zastępstwa procesowego zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym i zawartym w nim wnioskiem o przyznanie kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym. W chwili wydawania postanowienia o umorzeniu postępowania komornik nie dysponował informacją, aby pełnomocnictwo udzielone przez wierzyciela wygasło lub zostało cofnięte, a zgodnie z art. 770 § 1 k.p.c.⁶ dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w tym koszty zastępstwa procesowego.

canva Media Raw Stock

wego, z czym wierzyciel powinien się liczyć, składając wniosek egzekucyjny. W postępowaniu egzekucyjnym nie ma bowiem mowy o cofnięciu wniosku egzekucyjnego, a jedynie o umorzeniu egzekucji na wniosek wierzyciela. Referendarz sądowy stwierdził, że zaskarżone postanowienie zostało wydane prawidłowo i nie uchybia przepisom ustawy o kosztach komorniczych.

OBCIĄŻENIE ZUS OPŁATĄ Z ART. 29 UST. 1 U.K.K.

POSTANOWIENIE SĄDU
REJONOWEGO W ŁAŃCUCIE
Z 1 LUTEGO 2021 ROKU

Sentencja

Sąd Rejonowy po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku wierzyciela ZUS Oddział w Rzeszowie z udziałem dłużnika w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność komornika postanowił oddalić skargę

Stan faktyczny wraz z rozstrzygnięciem

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżył postanowienie komornika ze stycznia 2021 roku w części dotyczącej nałożenia na wierzyciela opłaty na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych. Komornikowi zarzucono dokonanie nieprawidłowej interpretacji przedmiotowego przepisu w powiązaniu z art. 45 tej ustawy⁷ oraz art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych⁸, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia w pkt. 2 i 3 poprzez odstąpienie od obciążania wierzyciela opłatą.

Z treści uzasadnienia wynikało, że wierzyciel stoi na stanowisku, iż jest zwolniony od ponoszenia opłat na mocy art. 45 ust. 1 i 2 u.k.k. Z ostrożności podniesiono zarzut nieprawidłowego obliczenia opłaty, ponieważ na dzień wydania postanowienia o umorzeniu

canva Natee Meeplian i Images

postępowania kwota świadczenia pozostałego do wyegzekwowania wskazania przez organ egzekucyjny różniła się od tej, która pozostawała w rzeczywistości do uiszczenia na rzecz ZUS. Komornik w odpowiedzi na skargę uznał ją za bezzasadną, wskazując, że Zakład jako jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną nie może być utożsamiana ze Skarbem Państwa, który zwolniony jest od ponoszenia opłat egzekucyjnych. Tym samym treść art. 45 ust. 2 w ocenie komornika nie znajduje w omawianej sprawie zastosowania. Organ egzekucyjny powołał się również na art. 47 u.k.k., zgodnie z którym zwolnienie strony od kosztów nie zwalnia jej z obowiązku poniesienia opłaty za egzekucję świadczeń pieniężnych, a sprawa, której dotyczyła skarga, obejmowała właśnie egzekucję świadczeń pieniężnych z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd, po dokonanej analizie akt sprawy, uznał wniesioną skargę za nieuzasadnioną i orzekł o jej oddaleniu. Tym samym nie wniesiono zastrzeżeń do uzasadnienia komornika pod względem podstaw faktycznych i prawnych. W realiach prowadzonego postępowania komornik był uprawniony do obciążenia wierzyciela opłatą z art. 29 ust. 1 u.k.k., zgodnie z którym w razie umorzenia postępowania wskutek bezczynności wierzyciela to właśnie jego obciąża opłata w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

Sąd potwierdził jednocześnie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie prowadzonej działalności określonej w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych nie ponosi opłat skarbowych i sądowych. Na mocy art. 771 k.p.c. zwolnienie przyznane stronie przez sąd w postępowaniu rozpoznawczym lub z którego strona korzysta z mocy prawa rozciąga się także na postępowanie egzekucyjne. Na mocy art. 45 ust. 1 u.k.k. zwolnienie od kosztów sądowych przysługujące stronie z mocy ustawy albo przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się na koszty komornicze. Na koszty te składają się opłaty egzekucyjne i wydatki. Z kolei na podstawie art. 47 u.k.k. zwolnienie strony od kosztów komorniczych nie zwalnia jej z obowiązku poniesienia opłaty egzekucyjnej za egzekucję świadczeń pieniężnych oraz zwrotu kosztów postępowania drugiej stronie, jeżeli zachodzą podstawy do obciążenia strony opłatą egzekucyjną lub kosztami postępowania. Przedmiotowy przepis rozstrzyga, że zwolnienie od kosztów nie skutkuje tym, iż strona korzystająca z tego uprawnienia nie będzie obciążona obowiązkiem pokrycia opłaty egzekucyjnej należnej komornikowi w związku z egzekucją świadczenia pienięż-

canva superohmo

”
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH JEST OD
1 STYCZNIA 1999 ROKU
PAŃSTWOWĄ JEDNOSTKĄ
ORGANIZACYJNĄ I POSIADA
OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ.

nego bądź też obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi poniesionych kosztów postępowania, jeżeli w sprawie zachodzą podstawy do takiego obciążenia. Zasadność tego przepisu

sprowadza się do tego, że zwolnienie strony od kosztów nie pozbawia komornika prawa pobrania od tej strony opłaty egzekucyjnej, jeżeli na podstawie pozostałych przepisów jest zobowiązana do jej poniesienia.

Wbrew stanowisku wierzyciela, art. 45 ust. 2 u.k.k. nie ma zastosowania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest od 1 stycznia 1999 roku państwową jednostką organizacyjną i posiada osobowość prawną. Sąd uznał, że wyliczenie opłaty obciążającej wierzyciela zostało przez komornika wykonane w sposób prawidłowy, a wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania pokrywa się z wartością egzekwowanego świadczenia. Jeżeli wierzyciel nie zawiadomił komornika

zwalnia go z obowiązku poniesienia opłaty za egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania z powodu beczynności wierzyciela. Zwolnienie od opłat sądowych, z którego strona korzystała, obejmuje jedynie koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji.

OBNIŻENIE OPŁATY Z ART. 48 U.K.K. UPADŁOŚĆ DŁUŻNIKA

POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO
DLA ŁODZI-ŚRÓDMIEŚCIA W ŁODZI
Z 26 MAJA 2021 ROKU

Sentencja

Sędzia komisarz Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIV Wydziału Gospodarczego dla Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy w postępowaniu upadłościowym osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność komornika postanowił oddalić skargę.

Stan faktyczny wraz z rozstrzygnięciem

o dokonanej przez dłużnika częściowej wpłacie zadłużenia – na mocy zawartego porozumienia – to komornik był uprawniony do obliczenia opłaty od wartości pozostałego do wyegzekwowania świadczenia, wyliczonego na dzień wydania postanowienia. Sąd zaznaczył, że to właśnie na wierzycielu spoczywa obowiązek złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji po zawartym z dłużnikiem porozumieniu.

Sąd, mając na uwadze okoliczności sprawy, treść art. 47 u.k.k., podzielił pogląd komornika, zgodnie z którym zwolnienie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z opłat sądowych przysługujące wierzycielowi z mocy ustawy i rozciągające się na koszty komornicze, nie

W lutym 2020 roku wierzyciel złożył skargę na postanowienie komornika sądowego wraz z wnioskiem o ewentualne obniżenie opłaty w trybie art. 48 u.k.k. Wierzyciel w treści skargi zażądał uchylecia postanowienia w zakresie pobrania opłaty oraz obciążenia komornika kosztami i zasądzenia ich na rzecz wierzyciela w związku z oczywistym naruszeniem prawa. Komornik w odpowiedzi na przestaną skargę wskazał, że nie zasługuje ona na uwzględnienie, podobnie jak wniosek o obniżenie opłaty.

Sędzia komisarz rozpoznający skargę ustalił, że postanowieniem z lutego 2019 roku sąd ogłosił upadłość likwidacyjną majątku dłużnika – jako osoby nieprowadzącej

działalności gospodarczej, a także wezwał wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności. Obwieszczenie o wydanym postanowieniu ukazało się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w marcu 2019 roku.

Wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dopiero w lutym 2020 roku. Skarżonym postanowieniem komornik sądowy w pkt 1 umorzył postępowanie, w pkt 2 odmówił wszczęcia egzekucji. Wierzyciela obciążono również w całości kosztami postępowania. Zgodnie z treścią art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. postępowanie umarza się w całości lub części z urzędu, jeżeli wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności sądowej albo gdy egzekucja ze względu na jej przedmiot lub osobę dłużnika jest niedopuszczalna. Natomiast na podstawie art. 146 ust. 1 Prawa upadłościowego z 28 lutego 2003 roku postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowania te umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.

Sąd zwrócił również uwagę, że zgodnie z art. 770 § 2 k.p.c. koszty postępowania egzekucyjnego ustala postanowieniem komornik wraz z ukończeniem postępowania egzekucyjnego, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. W zakresie regulacji obejmującej niecelowe wszczęcie egzekucji wskazano, że sytuacja taka zachodzi, gdy sytuacja jest oczywista lub gdy wskazano we wniosku osobę niebędącą dłużnikiem. W takim przypadku komornik pobiera od wierzy-

ciela opłatę stosunkową w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. Z tego tytułu opłaty od dłużnika nie pobiera się, a ściągnięta – podlega zwrotowi.

Co do obniżenia opłaty egzekucyjnej, to sytuacja taka została wskazana przez ustawodawcę w art. 48 ust. 1 u.k.k. Dłużnik może wystąpić z przedmiotowym wnioskiem, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności związane z nakładem pracy komornika, sytuacją majątkową dłużnika oraz wysokością jego dochodów. W przypadku ziszczenia przesłanek z art. 29 lub 30 u.k.k. możliwość złożenia wniosku o obniżenie opłaty przysługuje także wierzycielowi.

Sąd, wskazując przytoczone regulacje, uznał, że skargę wierzyciela należy uznać za bezzasadną. Upadłość dłużnika ogłoszono jeszcze przed złożeniem przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji. Informacja w tym zakresie została upubliczniona w organie promulgacyjnym, a także na stronie internetowej właściwego sądu rejonowego. Sąd wskazał, że strona wierzycielska mogła bez problemu powziąć tę informację bez szczególnego nakładu pracy. Sąd zwrócił również uwagę, że w sprawie należało odróżnić „wszczętie postępowania egzekucyjnego” od „wszczęcia egzekucji”. Postępowanie bowiem wszczęte zostało w momencie nadania

przez wierzyciela w placówce sądowej wniosku egzekucyjnego. Do samej egzekucji jednak nie doszło. W związku z tym zasadne stało się umorzenie postępowania egzekucyjnego, a także odmówienie wszczęcia egzekucji, ponieważ nie jest to dopuszczalne wobec upadłego.

W zakresie obniżenia opłaty wierzycielowi nie udało się wykazać trudnej sytuacji majątkowej. Uzasadnienie wniosku dotyczyło jedynie nakładu pracy komornika oraz braku zaspokojenia wierzyciela. Sąd podzielił pogląd, że obie przesłanki muszą wystąpić jednocześnie⁹. W przeciwnym razie dochodziłoby do wielu bardzo arbitralnych wykładni. Ponadto, każdorazowe obniżanie opłaty – bez uprzedniego zasięgnięcia wiedzy w kwestii jej dopuszczalności – stanowiłoby zachętę dla wierzycieli do składania niezwyfikowanych wniosków egzekucyjnych. Sąd zwrócił również uwagę, że wierzyciela reprezentował profesjonalny pełnomocnik.

Przypisy końcowe

- ¹ Jeżeli wniosek wierzyciela, o którym mowa w ust. 1, został zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, opłata wynosi 100 złotych.
- ² W sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, dłużnika obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.
- ³ Organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub w części na wniosek, jeżeli zażąda tego wierzyciel. Jednakże w sprawach, w których egzekucję wszczęto z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu, wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania wymaga zgody sądu lub uprawnionego organu, który zażądał wszczęcia egzekucji
- ⁴ W sprawie o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik ściąga od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia.

⁵ § 2 Koszty postępowania egzekucyjnego ustala postanowieniem komornik wraz z ukończeniem postępowania egzekucyjnego, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego.

§ 3 Jeżeli w sprawie zachodzi konieczność sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, komornik ustala koszty egzekucji przed przystąpieniem do sporządzenia planu podziału. Postanowienie w przedmiocie kosztów egzekucji jest wydawane łącznie we wszystkich sprawach, których dotyczy plan podziału.

⁶ Dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty te ściąga się wraz z egzekwowanym świadczeniem. Przepisów art. 98 § 1¹ i 1² nie stosuje się.

⁷ 1. Zwolnienie od kosztów sądowych przysługujące stronie z mocy ustawy albo przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się na koszty komornicze.

2. Skarb Państwa nie uiszcza opłat egzekucyjnych.

3. Jeżeli strona będąca osobą fizyczną nie korzysta ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, i nie jest w stanie bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny ponieść wydatków lub tych opłat komorniczych, od których uiszczenia zależy podjęcie czynności przez komornika, może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego, przy którym działa komornik, o zwolnienie w całości lub części od tych kosztów.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do strony będącej osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, która wykaże, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów komorniczych.

5. Do wniosku o zwolnienie od kosztów komorniczych oraz jego rozpoznania stosuje się odpowiednio przepisy tytułu IV ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

6. Strona powołująca się na zwolnienie od kosztów przez sąd przedkłada komornikowi odpis postanowienia o zwolnieniu od kosztów. W razie braku tego odpisu komornik wzywa stronę do jego przedłożenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem uznania, że stronie nie przysługuje zwolnienie od kosztów.

⁸ W zakresie prowadzonej działalności określonej w ustawie Zakład nie ponosi opłat skarbowych i sądowych.

⁹ R. Reiwer, *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*, Warszawa 2019.

Lublin da się lubić

KATARZYNA RYŃ-KOWALSKA
Komornik sądowy
Rzeczniczka prasowa IK Lublin

LICZBY

Izbę Komorniczą w Lublinie tworzą komornicy i asesory pełniący swe funkcje w okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Aktualnie to 174 prężnie działające kancelarie, w których pracuje 171 komorników i 90 asesorów. Co ciekawe, wśród 261 członków lubelskiego samorządu aż 109 osób (czyli ponad 40%) to kobiety. Izba Lubelska jest więc dosyć mocno sfeminizowana, co znalazło swój wyraz również w składzie Rady, gdzie na 7 członków mamy 4 kobiety.

Sąd Apelacyjny w Lublinie obejmuje obszar właściwości czterech sądów okręgowych – w Lublinie, Radomiu, Siedlcach i Zamościu.

Sąd Okręgowy w Lublinie obejmuje obszar właściwości sądów rejonowych w Białej Podlaskiej, Chełmie, Kraśniku, Lubartowie, Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, Lublin-Zachód w Lublinie, w Łukowie, Opolu Lubelskim, Puławach, Radzynie Podlaskim, Rykach i we Włodawie.

Sąd Okręgowy w Radomiu obejmuje obszar właściwości sądów rejonowych w Grójcu, Koziencicach, Lipsku, Przysusze, Radomiu, Szydłowcu i Zwoleniu.

Sąd Okręgowy w Siedlcach obejmuje obszar właściwości sądów rejonowych w Garwolinie, Mińsku Mazowieckim, Siedlcach, Sokołowie Podlaskim i Węgrowie.

Sąd Okręgowy w Zamościu obejmuje obszar właściwości sądów rejonowych w Białgoraju, Hrubieszowie, Janowie Lubelskim, Krasnymstawie, Tomaszowie Lubelskim i Zamościu.

Ludzie

Na czele **Rady Izby Komorniczej** w Lublinie od 2019 roku stoi Przewodnicząca Katarzyna Siekańska-Ptaszyńska – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomiu. Funkcję Wiceprzewodniczącej pełni Katarzyna Ryń-Kowalska – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie, która jest również rzecznikiem prasowym Izby oraz koordynatorem do spraw wizytacji. W skład Rady Izby Komorniczej w Lublinie wchodzi także komornicy: Tomasz Góra – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zamościu (koordynator do spraw dyscyplinarnych), Kamil Kamiński – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Opolu Lubelskim (sekretarz), Joanna Paluch – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (skarbnik i koordynator do spraw szkoleń), Wojciech Piłat – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (kierownik aplikacji) oraz asesor Joanna Olszyk (zastępca sekretarza). Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej jest Krzysztof Rybak – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lubartowie.

Członkami Krajowej Rady Komorniczej są obecnie komornicy: Mariusz Ćwikła (Lublin-Zachód), Paweł Piotrowski (Zwoleń), Sebastian Tyimiński (Mińsk Mazowiecki) i asesor Michał Renau.

PRACA KOMORNIKA JEST BARDZO WYMAGAJĄCA, TRUDNA I NIEZWYKLE POTRZEBNA. JAK MAŁO KTO WIEMY, ILE KOSZTUJE NAJMNIEJSZY BŁĄD „W SZTUCE”, ALE NASZĄ SIŁĄ JEST TO, ŻE POTRAFIMY SIĘ NA BŁĘDACH UCZYĆ.

Nadrzędnym celem osób bezpośrednio zaangażowanych w pracę w strukturach samorządu lubelskiego oraz krajowego jest to, aby każdy członek Izby Lubelskiej czuł się ważną i integralną częścią wspólnoty. Izba Komornicza w Lublinie może się pochwalić tym, iż jej członkowie zawsze dumnie reprezentowali nas w ramach swojej działalności w samorządzie centralnym. Nasz poprzedni, długoletni Przewodniczący Tomasz Piłat piastował funkcję Wiceprezesa Krajowej Rady Komorniczej zaś Wiceprzewodniczący Michał Kasprowicz był jej sekretarzem. Koleżanka Joanna Sawicka-Iwaniuk jest natomiast Przewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej przy KRK.

Leitmotiv

Samorząd komorniczy od wielu lat dąży do umocnienia pozycji komorników sądowych wśród zawodów prawniczych w Polsce.

Jesteśmy funkcjonariuszami publicznymi pełniącymi istotną rolę, polegającą na realizacji zadań powierzonych nam przez państwo. Praca komornika jest bardzo wymagająca, trudna i niezwykle potrzebna. Jak mało kto wiemy, ile kosztuje najmniejszy błąd „w sztuce”, ale naszą siłą jest to, że potrafimy się na błędach uczyć. Mimo wciąż zmieniających się, niedoskonałych regulacji prawnych, wykonujemy nasze obowiązki z dumą i poczuciem misji.

Stawiamy na profesjonalizm, wiedzę i doświadczenie. Członkowie Naszej Izby licznie uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach naukowych, jeszcze zanim stało się to naszym ustawowym obowiązkiem. Konferencje organizowaliśmy w latach poprzednich również sami, zapraszając do współpracy lubelskie uczelnie – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II. Pandemia wymusiła przejście

od tradycyjnych form edukacji do trybu *on-line*, ale nie przeszkodziło to w zorganizowaniu szkolenia z udziałem pracowników naukowych UMCS. Wysoko cenimy sobie współpracę z lubelskimi uczelniami i mamy nadzieję, że w najbliższym czasie zaowocuje ona kolejnym ciekawym szkoleniem.

”
JEDNAK NIE SAMĄ EGZEKUCJĄ
ŻYJE KOMORNIK I ASESOR.
PRZED E WSZYSTKIM JESTEŚMY
LUDŹMI. MAMY SWOJE
PASJE, HOBBY I SPOSOBY
NA ODREAGOWANIE PO
DNIE CIĘŻKIEJ PRACY.

Jednak nie samą egzekucją żyje komornik i asesor. Przede wszystkim jesteśmy ludźmi. Mamy swoje pasje, hobby i sposoby na odreagowanie po dniu ciężkiej pracy. Wśród członków Izby Komorniczej w Lublinie znajdują się zdolni muzycy, utalentowani sportowcy, podróżnicy, miłośnicy koni (nie tylko mechanicznych), amatorzy nurkowania, fotografii, kibice żużla czy entuzjaści ogrodnictwa. Ilu ludzi, tyle talentów i pomysłów na siebie. To co nas łączy to radość życia, wzajemna życzliwość i wrażliwość na potrzeby innych.

Dlatego od wielu lat członkowie Izby Komorniczej w Lublinie aktywnie wspierają różnorakie akcje charytatywne. Tradycją „stacjonarnych” walnych zgromadzeń stały się aukcje na rzecz podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Z powodu pandemii nie mieliśmy możliwości zorganizować wydarzenia w 2021 roku, ale w latach ubiegłych tego typu eventy cieszyły się ogromną popularnością. W 2020 roku za środki zebrane podczas kiermaszu dzieciaki z Domu Dziecka „Dworek” w Przybysławicach pojechały na wymarzony obóz letni.

”
W OKRESIE BOŻEGO NARODZENIA
ZORGANIZOWALIŚMY ZBIÓRKĘ
DARÓW RZECZOWYCH.
ODZEW PRZERÓSŁ
NAJŚMIELSZE WYOBRAŻENIA.
WYCHOWANKOWIE PLACÓWKI
WIELOFUNKCYJNEJ „SŁONECZNY
DOM” W RADOMIU CIESZYLI
SIĘ PREZENTAMI JESZCZE
DŁUGO PO ŚWIĘTACH!

Również w zeszłym roku zorganizowana została w naszej Izbie akcja wsparcia finansowego na rzecz Instytutu Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie. W okresie walki z koronawirusem wiele środowisk aktywnie włączyło się w pomoc szpitalom. Członkowie Izby Lubelskiej nie mogli pozostać obojętni. Nasze zaangażowanie umożliwiło zakup niezbędnego, specjalistycznego sprzętu medycznego. Z kolei w okresie Bożego Narodzenia zorganizowaliśmy zbiórkę darów rzeczowych. Odzew przerósł najśmielsze wyobrażenia. Wychowankowie Placówki Wielofunkcyjnej „Słoneczny Dom” w Radomiu cieszyli się prezentami jeszcze długo po Świętach! Natomiast we wrześniu 2021 roku komornicy i asesory Izby Lubelskiej wsparli Fundację Siedleckie Hospicjum Dobre dla Dzieci. Staramy się w miarę możliwości organizować akcje pomocowe na rzecz placówek i organizacji z terenu całej apelacji. W planach są kolejne zbiórki, bo chociaż czasy pandemii nie pozostają bez wpływu na kondycję naszych kancelarii, to chcemy się dzielić tym, co mamy, i wspierać tych, którzy najbardziej tego potrzebują.

Syntetyczna analiza zagadnień

DOSTĘPNA W CZYTELNI

do tej pory rozproszonych w różnych opracowaniach

Już w sklepie Currendy!

www.sklep.currenda.pl

www.czytelnia.currenda.pl

Wyprawka szkolna od komorników

Miło mi poinformować, że Rada Izby Komorniczej w Szczecinie, we współpracy z zachodniopomorskim oddziałem Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Szczecinie, miała przyjemność uczestniczyć w przedsięwzięciu „Wyprawka dla malucha”.

TOMASZ SZYBALSKI
rzecznik prasowy
Rady Izby Komorniczej
w Szczecinie

Szczeciński samorząd komorniczy od dawna aktywnie angażuje się w inicjatywy na rzecz lokalnych społeczności. W ramach powyższego Rada zakupiła kompletne wyprawki szkolne dla wszystkich podopiecznych Placówki Wsparcia Dziennego TPD w Chlebowie w gminie Stara Dąbrowa. Dzieciaki będące pod opieką ośrodka pochodzą w większości z rodzin dysfunkcyjnych; dla niektórych nasz drobny gest był niezwykle ważny – dzięki niemu dzieci mogły cieszyć się pierwszym w życiu własnym plecakiem szkolnym. Każde rozpoczęcie roku szkolnego stanowi dla dzieci duże wydarzenie, a wyposażony plecak pozwala czuć się gotowym do nowych wyzwań, nie tylko edukacyjnych. W ramach podziękowań otrzymaliśmy ogromny ładunek wdzięczności i ciepła, a do tego zostaliśmy poczęstowani domowymi wypiekami.

Nasza inicjatywa okazała się dużym wydarzeniem dla lokalnej społeczności. W spotkaniu uczestniczyły władze samorządowe gminy, rodzice niektórych z podopiecznych, jak również przedstawiciele lokalnej centrali TPD. Dzieciaki przygotowywały się na naszą wizytę już od kilku dni, co zaowocowało małą prezentacją artystyczną, jak również pamięt-

”
KAŻDE ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO STANOWI DLA DZIECI DUŻE WYDARZENIE, A WYPOSAŻONY PLECAK POZWALA CZUĆ SIĘ GOTOWYM DO NOWYCH WYZWAŃ, NIE TYLKO EDUKACYJNYCH.

kowym, własnoręcznie przez dzieci wykonanym plakatem. Wierzmy, że nawet niewielkie wsparcie ułatwiające edukację najmłodszym może stanowić istotny krok ku wyjściu z rzeczywistości, w której przebywają na co dzień.

„Forum Asesorów Komorniczych”

Szklarska Poręba,
10 września 2021 r.

**MATEUSZ
SZTANDUR**
Doktorant UG

Dziesiątego września bieżącego roku w hotelu Blue Mountain w Szklarskiej Porębie odbyła się konferencja naukowa – Forum Asesorów Komorniczych. Wydarzenie było wspólnym przedsięwzięciem Uniwersytetu Wrocławskiego, Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej oraz Izby Komorniczej we Wrocławiu. Na szczególną uwagę zasługuje – zaproponowana przez Przewodniczącą Izby Wrocławskiej Monikę Janus – forma wydarzenia: prelekcje teoretyków zestawiono z wystąpieniami praktyków – asesorów komorniczych. Forum cieszyło się dużym zainteresowaniem. Szacuje się, że transmisję on-line śledziło nawet 900 osób. Partnerami wydarzenia były Currenda Sp. z o.o., Wydawnictwo CH Beck oraz Wolters Kluwer.

Konferencja podzielona została na dwie części. Moderatorem pierwszej był prof. dr hab. Andrzej Marciniak z Uniwersytetu Łódzkiego, natomiast drugiej – prof. USz dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał dr hab. Jacek Przygodzki – Prodziekan ds. Studenckich i Ogólnych Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, który w swoim wystąpieniu nawiązał do istotnej kwestii zderzenia przepisów prawa z praktyką. Profesor zaznaczył, że jednym z istotnych celów Uniwersytetu jest dobra współpraca z samorządami – w tym komorniczym. W trakcie wystąpienia padła deklaracja współpracy w ramach Rady Interesariuszy, do której zaproszeni zostaną przedstawiciele środowiska radcowskiego, adwokackiego i komorniczego.

**dr hab Jacek Przygodzki, Prodziekan
ds Studenckich i Ogólnych**

W części wstępnej głos zabrał również Marcin Borek – Dyrektor Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy KRK, który przywitał wszystkich obecnych w imieniu Prezesa Krajowej Rady Komorniczej Rafała Łyszczka. Dyrektor przypomniał, że mijają dwa lata od wejścia w życie nowych ustaw komorniczych, a podsumowanie tego okresu będzie jednym z przedmiotów konferencji. Odnośnie roli asesorów w samorządzie prelegent wskazał, że stanowią oni nową jakość w tym zawodzie. Jednocześnie podziękował organizatorom za trafne dobranie tematyki i ciekawą formę przedsięwzięcia.

Przewodnicząca Rady Izby komorniczej we Wrocławiu Monika Janus wyraziła radość, że spotkanie doszło do skutku pomimo wciąż obowiązującego stanu pandemii. Przy okazji otwarcia konferencji przewodnicząca nawiązała do roli asesorów w samorządzie, określając ich jako trzon merytoryczny branży komorniczej. Nowatorska forma konferencji –

zastosowana po raz pierwszy w środowisku specjalistów ds. prawa egzekucyjnego – ma szansę się przyjąć i być stosowana na kolejnych wydarzeniach naukowych.

Pierwszym prelegentem był prof. dr hab. Mariusz Jabłoński z Uniwersytetu Wrocławskiego, który wygłosił referat pt. Status prawny asesora komorniczego. Profesor swoje wystąpienie rozpoczął od wyjaśnienia terminu „asesor” – w starożytnym Rzymie był on członkiem kolegium przy urzędnikach sądowych. Głównym zadaniem asesora było osiąganie kolejnych stopni rozwoju, co ostatecznie pozwalało mu na samodzielne wykonywanie czynności. Kwestia uprawnień asesorów oraz aplikantów komorniczych była przedmiotem licznych dyskusji od 2017 r. Wątpliwa pozostawała tematyka przyznania asesorom statusu funkcjonariusza publicznego. Ostatecznie doprowadzono do wyeliminowania niezrozumiałych relacji pomiędzy komornikami a asesorami. Założono, że nie

**prof dr hab A. Marciniak, prof dr hab M. Jabłoński, prof UMK
dr hab. P. Rączka, asesor Aleksander Nowak**

paneliści cz. II - prof. K. Flaga-Gieruszyńska, dr K. Bomba, asesor J. Chudzik, prof. R. Flejszar, asesor J. Niemiec, prof. R. Kulski, asesor M. Jewuła

może być tak, że asesor, nie będąc funkcjonariuszem publicznym, dysponuje pewnego rodzaju władztwem. Na etapie tworzenia nowych ustaw uznano, że asesor nie jest funkcjonariuszem publicznym i jako takiego nie można go traktować. Ponadto pojawiały się propozycje pojęć zastępczych dla pojęcia asesor, takich jak: „oficjalista”, „pomocnik komornika” czy „prawnik pełniący funkcję asesora komorniczego”. Określenie te nie są jednak odpowiednie jeśli przyjmemy, że asesor, nie będąc funkcjonariuszem publicznym, podejmuje jednak czynności jako osoba pełniąca funkcje publiczne. Obecnie zastosowane rozwiązanie byłoby nie budziłoby wątpliwości, gdyby nie wprowadzona przez ustawodawcę instytucja zastępstwa, co w praktyce oznacza, że asesor pełniąc tą funkcję wchodzi w prawa i obowiązki komornika. Należy wskazać, że asesor ma ustawowo określony zakres obowiązków. Powstał tym samym następujący problem: asesor, nie będąc funkcjonariuszem publicznym, korzy-

ZAŁOŻONO, ŻE NIE MOŻE BYĆ TAK, ŻE ASESOR, NIE BĘDĄC FUNKCJONARIUSZEM PUBLICZNYM, DYSPONUJE PEWNEGO RODZAJU WŁADZTWEM.

sta z pewnego rodzaju władztwa. Odwołanie do zastępstwa jest bowiem tym, co zbliża asesora do statusu, jaki posiada komornik, i w ten sposób asesor podlega odpowiedzialności z art. 115 kodeksu karnego¹.

Samo zastępstwo jest pojęciem hybrydowo złożonym. Można je tłumaczyć jako skomplikowane wykonywanie obowiązków z niezidentyfikowanym określeniem funkcji. Nie jest to jeszcze do końca klarowny system. Tak samo nie do końca doskonale wydaje się również definiowanie statusu asesora.

Według prelegenta roli asesora w systemie prawa cały czas nie udało się uregulować.

Pierwsza „duetem” reprezentującym model konferencji łączącej teorię z praktyką byli prof. UMK dr hab. Piotr Rączka oraz asesor komorniczy Aleksander Nowak (Izba Komornicza w Gdańsku). W wystąpieniu poruszono m.in. kwestie wymogów stawianych kandydatom na stanowisko asesora, regulowane przez ustawę. Oznacza to, że swobodny dostęp do samorządu byłby sprzeczny z interesem publicznym. Efektem postępowania wszczynanego na wniosek zainteresowanego jest jednostronna decyzja o powołaniu. Również odwołanie ze stanowiska związane jest ściśle z zejściem ustawowych przesłanek. Obecna ustawa o komornikach sądowych w sposób precyzyjny określa kwestie dotyczące powołania, wniosku, aspektów postępowania czy tematyki odwołania. Należy jednak zaznaczyć w tym miejscu, że samorząd komorniczy pozbawiono możliwości decydowania o wejściu do korporacji. Organem właściwym w tym zakresie jest prezes sądu apelacyjnego (z jednoczesnym uprawnieniem ministra sprawiedliwości do odwołania asesora – co może budzić kontrowersje).

”
EFEKTEM POSTĘPOWANIA
WSZCZYNANEGO NA WNIOSEK
ZAINTERESOWANEGO
JEST JEDNOSTRONNA
DECYZJA O POWOŁANIU.
RÓWNIŻ ODWOŁANIE ZE
STANOWISKA ZWIĄZANE
JEST ŚCIŚLE Z ZAJŚCIEM
USTAWOWYCH PRZESŁANEK.

Zarówno powołanie, jak i odwołanie asesora ma charakter dwuinstancyjny. Powołanie ma charakter typowo wnioskowy. Orga-

**prof dr hab Andrzej Marciniak
i Dyrektor Ośrodka Szkoleniowo-
Naukowego przy KRK Marcin Borek**

nem właściwym do przyjęcia wniosku jest prezes sądu apelacyjnego. Istotny pozostaje również sam fakt zdanego egzaminu zawodowego, ponieważ to od momentu otrzymania decyzji o pozytywnym wyniku liczony jest pięcioletni czas, w trakcie którego można wnioskować o powołanie. W praktyce termin ten jest krytykowany. Należy zaznaczyć, że nie dotyczy on osób, których egzamin zawodowy nie obowiązuje i które są powoływane w odrębny sposób.

Zasadniczo ustawa przewiduje dwa tryby odwołania asesora – obligatoryjny (określony w art. 144 uks²), gdzie jedna przesłanka powoduje konieczność wydania decyzji, oraz fakultatywny (określony w art. 145 uks³) – gdzie decyzja zapada na zasadzie uznania. W ustawie wskazano organy, które przeprowadzają procedurę odwoławczą. Przy tego typu odwołaniu wprowadzono instytucję wysłuchania zainteresowanego oraz opinii rady właściwej izby komorniczej. Od wydanej w ten sposób decyzji przysługuje odwołanie do ministra sprawiedliwości lub sądu administracyjnego.

Organ, wydając decyzję o odwołaniu asesora, powinien brać pod uwagę słuszny interes stron oraz dobro wymiaru sprawiedliwości.

W zakresie pozytywnych aspektów poruszonej materii prowadzący wskazał fakt ograniczenia do minimum decyzyjności na zasadzie uznaniowym. Z kolei za dominującą wadę uznano kwestię ustalania właściwości rzeczowej – stąd postulat przejścia decyzyjności na rzecz korporacji komorniczej.

W omawianej tematyce powoływania i odwoływania z punktu widzenia praktyki głos zabrali drugi prelegent – wspomniany wyżej asesor z Izby Komorniczej w Gdańsku. Zwrócił on uwagę m.in. na aspekt wielokrotnego powoływania asesora w kilku kancelariach równocześnie. Z treści samej ustawy zakaz stosowania takiej procedury nie wynika. W takich przypadkach stosowana jest umowa o pracę. Przytoczono zasady dawniej

obowiązującej koncepcji, w myśl której powołanie na stanowisko asesora następowało w danej apelacji, a sam zainteresowany nawiązywał następnie umowę z wybranym lub wybranymi komornikami. Dla przykładu wskazano, że w apelacji wrocławskiej jest obecnie jeden asesor, a w gdańskiej trzech, którzy są zatrudnieni w więcej niż jednej kancelarii. Skąd tak sporadyczne korzystanie z tej możliwości? Wpływ mają przede wszystkim takie czynniki jak brak zainteresowania przedmiotowym rozwiązaniem oraz rosnąca liczba komorników przy stałej liczbie asesorów. Jeżeli powołanie dotyczy dwóch apelacji, to w obrocie funkcjonować będą dwie decyzje o powołaniu – na obszarze każdej z izb. W przypadku asesorów tzw. „starego prawa” kolejne powołanie nie powoduje wygaśnięcia nowej decyzji po upływie sześciu lat. W trakcie rozważań nad problematyką zatrudnienia w dwóch kancelariach wyłoniono ciekawe zagadnienie związane z przekazywaniem (nawet przypadkowym) informacji dotyczących jednej kancelarii do drugiej. Ustawa w tym zakresie nie wprowadza tajemnicy asesora czy aplikanta. Taka instytucja nie istnieje. Jedyna, która obowiązuje, to tajemnica zawodowa komornika sądowego.

Na zakończenie swojego wystąpienia asesor Aleksander Nowak poruszył zagadnienie urlopu macierzyńskiego i wychowawczego – czy powinny one przerywać czas trwania asesury z powodu braku wykonywania czynności. W tym temacie pomocne wydają się zapożyczenia z innych ustaw, np. ustawa o szkolnictwie wyższym przewiduje w takich przypadkach przedłużenie terminów. Ostatecznie stwierdzono, że uregulowanie tej kwestii powinno znaleźć się w przepisie systemowym, ponieważ jest to przede wszystkim zagadnienie z zakresu prawa pracy.

Część drugą konferencji rozpoczęło wspólne wystąpienie dr Katarzyny Bomby z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz asesora Joanny Chudzik reprezentującej Izbę

prof dr hab. Mariusz Jabłoński (UW)

NA GRUNCIE USTAWY
O KOMORNIKACH SĄDOWYCH
POJAWIAJĄ SIĘ JEDNAK
PRZYKŁADY BRAKU KREOWANIA
STOSUNKU ŁĄCZĄCEGO
KOMORNIKA Z ASESOREM
CZY APLIKANTEM.

Komorniczą we Wrocławiu. Referat dotyczył stosunku pracy asesora komorniczego. Pomimo tego, że przepisy prawa pracy zawierają wiele ograniczeń, które można przenieść na grunt asesury, to charakter zatrudnienia niewątpliwie wiąże się z fundamentalną zasadą dobrowolności w pozostawaniu w stosun-

ku pracy oraz nawiązywania tego stosunku. Na gruncie ustawy o komornikach sądowych pojawiają się jednak przykłady braku kreowania stosunku łączącego komornika z asesorem czy aplikantem. Zgodnie z treścią art. 153 ust. 2 uks zatrudnienie odbywa się na podstawie umowy o pracę. Jest to przesądzenie o reżimie nawiązania tego stosunku. Innym przykładem będzie 14-dniowy termin na zawarcie umowy o pracę przez asesora od dnia otrzymania ostatecznej decyzji o powołaniu. Jest to warunek konieczny do odebrania ślubowania. W zakresie wyboru wiodąca jest treść art. 131 uks, zgodnie z którym asesor zawiera umowę o pracę z komornikiem, przy którym został powołany⁴. Taka procedura wydaje się być częściowo sprzeczna z zasadą dobrowolności wyboru komornika. Asesor formalnie nie ma wpływu na to, kto będzie

prof UMK dr hab. Piotr Rączka, asesor Aleksander Nowak (Izba Komornicza w Gdańsku)

jego pracodawcą – dotyczy to sytuacji, gdy komornika wskazuje prezesowi sądu apelacyjnego właściwa izba komornicza. Według prelegentki w tego typu sytuacji praktycznym rozwiązaniem byłoby opracowanie listy komorników, którzy nie dokonali zatrudnienia asesora w ciągu ostatnich trzech lat i nie wystąpili o zwolnienie ich z tego obowiązku. Najlepsze jednak wydaje się wcześniejsze porozumienie zawarte między komornikiem a asesorem – jeszcze przed powołaniem.

Część praktyczną asesor Joanna Chudzik rozpoczęła od przedstawienia rodzajów asesury w Polsce. Składają się na nie: asesura sądowa (stosunek służbowy, cztery lata), asesura komornicza (stosunek pracy, sześć lat), asesura prokuratorska (stosunek służbowy, trzy lata) oraz asesura notarialna (do 2013 r.). Zgodnie z treścią art. 131 ust. 2 uks asesura komornicza trwa nie dłużej niż sześć lat od dnia pierwszego powołania na stanowisko. Asesor nawiązała również do najważniejszych punktów uzasadnienia projektu ustawy, która w rezultacie doprowadziła do szeregu zmian – również w zakresie funkcjonowania asesorów:

- Obowiązujące na gruncie ustawy z 1997 r. rozwiązania nie dawały się w żaden sposób pogodzić z zasadą osobistego podejmowania czynności przez komorników.
- Rozwiązania te doprowadziły m.in. do powstania tzw. hurtowni komorniczych.
- Konieczna była zmiana funkcji asesora, w którym upatrywano pomocnika komornika,
- Potrzebne były rozwiązania, które przeciwdziałałyby funkcjonowaniu tzw. „dożywotnich asesorów”

Asesor zauważyła, że brak jest uzasadnienia dla sześcioletniego okresu trwania asesury. Zwróciła również uwagę na treść art. 294 uks w kontekście ochrony praw nabytych. Wskazała, że zmiana pracodawcy po wejściu w życie ustawy o komornikach sądowych nie powoduje zmiany po stronie asesora i nie traci on z tego tytułu przywilejów polegają-

cych na braku obowiązywania sześcioletniego ograniczenia. Wyjaśnieniem tego zagadnienia jest fakt, że nie zajdzie tu nowe powołanie.

Przedmiotem kolejnej prezentacji była właściwość funkcyjna asesora komorniczego. Temat ten został przedstawiony przez prof. UJ dr. hab. Radosława Flejszara oraz asesora z Izby Komorniczej w Krakowie – Jana Niemca.

Profesor rozpoczął od omówienia ograniczeń, które – jak zaznaczył – nie występowały na gruncie starej ustawy – z wyłączeniem ograniczenia kwotowego i egzekucji z nieruchomości. Również samo sformułowanie tych ograniczeń brzmiało odmiennie niż obecnie. Aktualnie ograniczenia nowa ustawa wskazuje wprost – również te kwotowe.

Pod pojęciem właściwości funkcyjnej asesora należy rozumieć ustawowo określony zakres czynności (katalog zamknięty),

TRAFNYM ROZWIĄZANIEM
WYDAJE SIĘ NATOMIAST
UTRZYMANIE WYŁĄCZENIA
EGZEKUCJI SĄDOWEJ
Z NIERUCHOMOŚCI – ZE
WZGLĘDU NA WYSOKĄ CO DO
ZASADY WARTOŚĆ PRZEDMIOTU
EGZEKUCJI I DOTKLIWE
SKUTKI DLA DŁUŻNIKA
W PRZYPADKU JEJ ZBYCIA.

których wykonywanie komornik może zlecić asesorowi komorniczemu. Sama właściwość funkcyjna jest ściśle związana ze statusem prawnym asesora i stanowi odstępstwo od zasady, że czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym oraz inne ustawowe zadania komornik wykonuje osobiście.

**prof USz dr hab Kinga Flaga-Gieruszyńska, dr Katarzyna Bomba,
asesor Joanna Chudzik, prof UJ dr hab. Radosław Flejszar**

Właściwość funkcyjna stanowi również wyraz koncepcji reorganizacji systemu kształcenia komorników, której istotę stanowi osobiste wykonywanie przez nich czynności. Właściwość w aktualnie obowiązującym modelu wykonywania zawodu komornika została uregulowana w art. 138 uks⁵. W ramach asesury komorniczej asesor może wykonywać jedynie czynności enumeratywnie wskazane w przepisie, przy równoczesnym i obligatoryjnym uwzględnieniu kryterium przygotowania do samodzielnego wykonywania zawodu. Omówiono również treść art. 138 ust. 1 uks dotyczący czynności, jakie asesor na zlecenie komornika może wykonywać w ramach asesury⁶. Z omówionych przykładów wynika, że podstawową kategorią czynności o charakterze egzekucyjnym w ramach właściwości funkcyjnej asesora są te, odnoszące się do egzekucji świadczeń pieniężnych oraz postępowania zabezpieczającego co do roszczeń pieniężnych.

Wprowadzając próg wartości egzekwowanego roszczenia w kwocie 100 000 zł, ustawodawca nie tylko realnie pomniejszył kwotę świadczeń pieniężnych, co do których są dopuszczalne czynności asesorów (na gruncie poprzedniego stanu prawnego próg ten wynosił pół miliona złotych), ale także odszedł od elastycznej formy ustalania jej wysokości na podstawie kryterium wielokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej. Takie rozwiązanie według prelegenta nie wydaje się trafne, gdyż z upływem czasu kwota będzie ulegała realnemu zmniejszeniu z uwagi na inflację i zmianę siły nabywczej pieniądza, co z kolei będzie powodowało konieczność jej waloryzacji w drodze zmiany ustawy. Trafnym rozwiązaniem wydaje się natomiast utrzymanie wyłączenia egzekucji sądowej z nieruchomości – ze względu na wysoką co do zasady wartość przedmiotu egzekucji i dotkliwe skutki dla dłużnika w przypadku jej zbycia.

W podsumowaniu profesor Flejszar wskazał, że z zakresu kompetencji asesora wyeliminowano m.in. te czynności, które mogą być źródłem bezpośredniego personalnego konfliktu pomiędzy asesorem a dłużnikiem, zwłaszcza ze względu na brak doświadczenia asesora, również w zakresie kompetencji miękkich – np. zachowania w sytuacjach kryzysowych. Na gruncie aktualnego stanu prawnego omawiane wyłączenia mają charakter zarówno rodzajowy, jak i wartościowy, i są daleko idące. Powstaje tym samym pytanie, czy nie prowadzą one w istocie do odebrania asesorowi w szerokim zakresie możliwości właściwego przygotowania się do samodzielnego wykonywania zawodu komornika.

Tworząc katalog czynności należących do właściwości funkcyjnej asesora, ustawodawca uwzględnił okoliczność, że co do zasady asesor komorniczy jest jedynie osobą przygotowującą się do samodzielnego wykonywania zawodu o stosunkowo niewielkim doświadczeniu. Dlatego też nie jest wskazane, aby podejmował on czynności mogące wywołać nieodwracalne skutki lub dotyczące majątku o określonej wartości (z zaznaczeniem, że jest to założenie charakteryzujące się pewnym uogólnieniem). Prawidłowe ujęcie właściwości funkcyjnej asesora stanowi problem z punktu widzenia ustawodawcy. Wymaga ono nie tylko uwzględnienia celu, jakim jest przygotowanie do zawodu. Konieczne jest również zapewnienie ochrony dłużnika oraz zabezpieczenie ochrony interesów samego komornika, w którego kancelarii asesor jest zatrudniony.

Część praktyczna należała do asesora Jana Niemca, który na wstępie swojego wystąpienia nawiązał do celu postania instytucji asesury – jako przygotowania adepta. Zaznaczył, że ciężar tego przygotowania spoczywa na komorniku. Powstaje tym samym pytanie, czy przy obowiązujących obecnie ograniczeniach możliwe jest przygotowanie na właści-

wym poziomie. Jest również drugi aspekt – powołania asesorów przed wejściem w życie ustawy z 2018 r. (np. w Izbie Komorniczej w Krakowie jest to 80% asesorów). W wielu kancelariach asesorzy mają dłuższy staż pracy i niejednokrotnie szerszą wiedzę niż ich pracodawcy.

W WIELU KANCELARIACH
ASESORZY MAJĄ DŁUŻSZY STAŻ
PRACY I NIEJEDNOKROTNI
SZERSZĄ WIEDZĘ NIŻ
ICH PRACODAWCY.

Co roku odnotowuje się znaczący wzrost liczby wniosków o powołanie na stanowisko komornika. Tym samym nie wydaje się, by przymus otwarcia kancelarii po maksymalnie sześciolatej asesurze był obowiązkiem, który wpłynie pozytywnie na wskazany problem. Jest to już zbyt duża liczba wniosków. Przykładowo w Izbie Komorniczej w Krakowie każdy ze złożonych został rozpoznany pozytywnie – pomimo negatywnej opinii Izby. Wiele osób, które w niedługim czasie zostaną zmuszone do otwarcia własnej kancelarii, z powodzeniem mogłoby działać jako asesorzy. Efektem wprowadzonych rozwiązań jest odczuwalny brak asesorów, co z kolei powoduje, że komornicy zaczynają zatrudniać osoby niewykwalifikowane. Dla przykładu, w apelacji krakowskiej w 58% kancelarii nie jest zatrudniony żaden asesor. Prelegent zwrócił także uwagę na fakt, że asesorzy po dwóch latach sprawowania swojej funkcji powinni mieć znacznie rozszerzony zakres uprawnień.

Ostatnie wspólne wystąpienie części drugiej należało do prof. Uł dr hab. Roberta Kulskiego oraz asesora Magdaleny Jewuły z Izby Komorniczej we Wrocławiu. Referaty dotyczyły odpowiedzialności prawnej asesora

Przewodnicząca RIK we Wrocławiu

komorniczego. Profesor odniósł się do mało stabilnej pozycji asesora, zgodnie z którą ma on status funkcjonariusza publicznego, choć nim nie jest. Samo stwierdzenie, że asesor ma ten status, nie oznacza, że jego odpowiedzialność nie jest ograniczona. Komornik również w tym przypadku będzie ponosił odpowiedzialność – na zasadzie solidarnej odpowiedzialności komornika i Skarbu Państwa. Za działania w postępowaniu egzekucyjnym komornik odpowiada jak za działania własne. Tym samym asesor nie będzie ponosił odpowiedzialności odszkodowawczej – jest ona wyłączona. W pozostałych przypadkach obowiązują przepisy kodeksu pracy. Asesor nie będzie również ponosił odpowiedzialności za działalność niezwiązaną z postępowania-

niami egzekucyjnymi – w takich przypadkach komornik będzie ponosił odpowiedzialność deliktową. Również na zasadach określonych w przepisach prawa pracy odpowiedzialność za szkodę, którą poniósł komornik, będzie ponosił asesor. W przypadku szkody umyślnej – do pełnej wysokości. Ponadto prelegent poruszył kwestie pozostałych odpowiedzialności – służbowej, karnej i dyscyplinarnej, posiłkując się przy tym odpowiednimi przepisami właściwych ustaw.

Aspekt praktyczny w zakresie odpowiedzialności prawnej asesora przypadł do omówienia asesor Magdalenie Jewule. Prelegentka na potrzeby prezentacji zwróciła się do prezesów wszystkich sądów apelacyjnych oraz do Komisji Dyscyplinarnej przy Krajowej Radzie Komorniczej, a także do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o nadestanie zanonimizowanych orzeczeń, które zapadły w sprawach asesorów komorniczych w latach 2016–2021. Z otrzymanych odpowiedzi wynikało, że w większości z nich nie toczyły się postępowania będące przedmiotem zapytania. Najbardziej przydatne dane – co do liczby prowadzonych spraw – zostały przekazane przez Komisję Dyscyplinarną. Wynikało z nich, że w ostatnich sześciu latach takich spraw było 23 (2016 r. – siedem, 2017 r. – pięć, 2018 r. – trzy, 2019 r. – dwa, 2020 r. – pięć, 2021 r. – jedna). Z udostępnionych orzeczeń większość dotyczyła wniosków kierowanych przez prezesów sądów, szczególnie rejonowych, w następnej kolejności były wnioski Komisji Dyscyplinarnej oraz Ministra Sprawiedliwości. Większość spraw dotyczyła deliktów związanych z odpowiedzialnością za spowodowanie zawinionej przewlekłości postępowania. Jako podstawę odpowiedzialności wskazywano podejmowanie czynności z nieuzasadnioną zwłoką. Niejednokrotnie postępowanie dyscyplinarne obejmowało podmiotowo asesora i komornika, któremu z kolei zarzucano dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego przewidzianego

z art. 222 pkt. 7 ustawy o komornikach sądowych, polegającego na braku odpowiedniego nadzoru nad zatrudnionym asesorem komorniczym. W innym orzeczeniu pochodzącym od Komisji Dyscyplinarnej asesora obwiniono o dopuszczenie się przewinienia polegającego na braku nadania biegu zarzutom na plan podziału wniesiony przez wierzyciela. Tu również zarzucono komornikowi brak nadzoru nad zatrudnionym asesorem. Z przeanalizowanych przez prelegentkę orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej uniewinniających asesora wynika, że po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalenia faktyczne prowadziły do wniosku, że najczęściej asesor nie był zobowiązany do wykonania czynności objętych zarzutem i w konsekwencji nie można mu było przypisać winy w zakresie zarzutu przewlekłości w wykonaniu konkretnej czynności egzekucyjnej, albo też postępowanie dowodowe nie potwierdziło zarzutów podejmowania czynności bez zgody i wiedzy zatrudniającego asesora komornika. Z orzeczeń uniewinniających w sprawach dotyczących art. 10 ust. 1 uks można wyciągnąć ogólny wniosek, że asesor komorniczy nie może ponosić odpowiedzialności za naruszenie własności. Własność tę może naruszyć wyłącznie komornik i to on odpowiada za jej badanie. Prelegentka podała, że w jednej ze spraw asesor wszczął i prowadził czynności egzekucyjne zmierzające do opróżnienia lokalu z osób i rzeczy, do których – jako asesor – nie był uprawniony. Wszczęte postępowanie dyscyplinarne wynikało jednak z błędnego ustalenia stanu faktycznego, gdyż asesor podejmował czynności w ramach pełnionego zastępstwa udzielonego mu przez prezesa sądu apelacyjnego.

Z analizy prelegentki wynika również, że w postępowaniach zakończonych uznaniem obwinionego asesora za winnego popełnienia deliktu dyscyplinarnego większość spraw dotyczyła naruszenia powagi lub

godności urzędu. Z interesujących stanów faktycznych przytoczono czyny polegające na zagubieniu akt sześciu postępowań egzekucyjnych po zakończeniu czynności terenowych, wskutek położenia ich na dachu samochodu. Asesorowi wymierzono karę upomnienia i obciążono go kosztami postępowania. Jedno z bardziej interesujących orzeczeń pochodziło ze stycznia bieżącego roku. Zainicjował je asesor, który na ogólnopolskim portalu umieścił wpis o treści „Trzeba było spalić”, stanowiący

PRELEAGENTKA PODAŁA, ŻE W JEDNEJ ZE SPRAW ASESOR WSZCZĄŁ I PROWADZIŁ CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE ZMIERZAJĄCE DO OPRÓŻNIENIA LOKALU Z OSÓB I RZECZY, DO KTÓRYCH – JAKO ASESOR – NIE BYŁ UPRAWNIONY.

komentarz do umieszczonego na portalu Strajk Kobiet zdjęcia siedziby jednej fundacji. Komisja Dyscyplinarna uznała, że wpis stanowi publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa dotyczącego niebezpieczeństwa powszechnego. Asesor został uznany za winnego zarzucanych mu deliktów dyscyplinarnych. Wymierzona kara to 4300 zł, obowiązek pisemnego przeproszenia pokrzywdzonego oraz obciążenie kosztami postępowania. Sprawy dyscyplinarne, w których asesory zostali uznani za winnych zarzucanych im czynów, dotyczyły także ustalenia i przyznawania pełnomocnikom procesowych kosztów zastępstwa w zawyżonej wysokości, niezgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Wymienione kary to upomnienia oraz obciążenia kosztami postępowania.

W ramach prezentacji prelegentka wspominała również o wydawanych przez prezesów sądów apelacyjnych postanowieniach zawieszających w czynnościach asesorów komorniczych, w związku z prowadzonymi przeciwko nim przez prokuraturę postępowaniami karnymi, do czasu ich prawomocnego zakończenia. Jedną z takich spraw z zarzutem popełnienia przestępstwa z nadużyciem władzy została wszczęta w grudniu 2017 r. i trwała do maja 2021 r., kiedy to sąd okręgowy uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, co spowodowało uchylenie postanowienia o zawieszeniu w czynnościach.

Asesor Magdalena Jewuła w podsumowaniu swojego wystąpienia doszła do wniosku, że – biorąc pod uwagę ogólną liczbę asesorów w objętym badaniem okresie – liczba postępowań dyscyplinarnych jest stosunkowo niewielka, co dowodzi, że obowiązki są wykonywane w sposób właściwy i przy odpowiednim nadzorze patronów.

Przypisy końcowe

¹ Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553

² 1. Prezes właściwego sądu apelacyjnego z urzędu odwołuje, w drodze decyzji, asesora z zajmowanego stanowiska, jeżeli:

- 1) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa;
- 2) ustało jego zatrudnienie w kancelarii;
- 3) z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w art. 141;
- 4) ukończył 65. rok życia;
- 5) upłynął okres, o którym mowa w art. 131 ust. 2.

2. Odwołanie asesora w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, następuje również na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego lub sędziego wizytatora.

3. Uprawnienie do odwołania asesora w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje również Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Odwołanie asesora z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, następuje po uprzednim wysłuchaniu asesora, chyba że nie jest to możliwe, oraz zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Rada właściwej izby komorniczej przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nieprzedstawienie opinii w powyższym terminie przez radę właściwej izby komorniczej nie stanowi przeszkody do odwołania asesora. Rada właściwej izby komorniczej nie ma statusu strony w postępowaniu administracyjnym.

³ Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, w drodze decyzji, odwołać asesora z zajmowanego stanowiska w przypadku prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, mając na uwadze interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości.

⁴ 1. Asesora powołuje, w określonej kancelarii, w drodze decyzji, prezes właściwego sądu apelacyjnego, po zasięgnięciu o kandydacie na asesora:

- 1) informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
- 2) opinii rady właściwej izby komorniczej.

2. Asesura komornicza trwa nie dłużej niż 6 lat od dnia pierwszego powołania na stanowisko asesora.

3. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

4. Opinię, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rada właściwej izby komorniczej przedstawia w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii, wskazując w niej komornika, który zatrudni asesora.

⁵ 1. W ramach asesury komorniczej asesora, na zlecenie komornika, może:

1) wykonywać czynności, o których mowa w art. 98 ust. 1-3;

2) przeprowadzać egzekucję w sprawach o:

- a) świadczenie pieniężne,
 - b) zabezpieczenie roszczenia pieniężnego
- jeżeli w dniu zlecenia wartość egzekwowanego lub podlegającego zabezpieczeniu roszczenia nie przekracza kwoty 100 000 złotych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości;

3) w obecności i za zgodą komornika uczestniczyć w czynnościach odbywających się poza kancelarią, w tym również podejmowanych w toku egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, asesorowi nie wolno:

- 1) dokonywać sprzedaży ruchomości, z wyjątkiem licytacji elektronicznej;
- 2) wydawać lub wykonywać orzeczeń o zastosowaniu środków przymusu;

- 3) sporządzać planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę 25 000 złotych;
 - 4) wydawać decyzji i podpisywać dokumentów dotyczących depozytu;
 - 5) dokonywać czynności odbywających się poza kancelarią;
 - 6) wydawać postanowień kończących postępowanie oraz w przedmiocie opłat egzekucyjnych;
 - 7) dokonywać czynności związanych z nadaniem biegu skardze na czynność komornika, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, oraz w sprawach, w których przepisy o skardze na czynność komornika stosuje się odpowiednio.
3. Zakaz dokonywania czynności poza kancelarią nie wyklucza możliwości pisemnego upoważnienia asesora w konkretnej sprawie do:
- 1) samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika,
 - 2) wysłuchania dłużnika, żądania od dłużnika złożenia wykazu majątku oraz żądania wyjaśnień i informacji w trybie art. 761 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego,
 - 3) zajęcia ruchomości - z zastrzeżeniem, że asesorowi nie wolno odebrać dozoru nad zajęтыми ruchomościami, a oznaczenia wartości zajętych ruchomości dokonuje komornik - przy czym wymienione czynności nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.
4. Komornik może zlecić asesorowi przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4.
5. Przepis art. 28 stosuje się odpowiednio do asesora, któremu udzielono zlecenia.
- ⁶ Art. 138 [Kompetencje asesora]:
1. W ramach asesury komorniczej asesor, na zlecenie komornika, może:
 - 1) wykonywać czynności, o których mowa w art. 98 ust. 1-3;
 - 2) przeprowadzać egzekucję w sprawach o:
 - a) świadczenie pieniężne,
 - b) zabezpieczenie roszczenia pieniężnego - jeżeli w dniu zlecenia wartość egzekwowanego lub podlegającego zabezpieczeniu roszczenia nie przekracza kwoty 100 000 złotych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości;
 - 3) w obecności i za zgodą komornika uczestniczyć w czynnościach odbywających się poza kancelarią, w tym również podejmowanych w toku egzekucji świadczeń niepieniężnych.
2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, asesorowi nie wolno:
- 1) dokonywać sprzedaży ruchomości, z wyjątkiem licytacji elektronicznej;
 - 2) wydawać lub wykonywać orzeczeń o zastosowaniu środków przymusu;
 - 3) sporządzać planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę 25 000 złotych;
 - 4) wydawać decyzji i podpisywać dokumentów dotyczących depozytu;
 - 5) dokonywać czynności odbywających się poza kancelarią;
 - 6) wydawać postanowień kończących postępowanie oraz w przedmiocie opłat egzekucyjnych;
 - 7) dokonywać czynności związanych z nadaniem biegu skardze na czynność komornika, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, oraz w sprawach, w których przepisy o skardze na czynność komornika stosuje się odpowiednio.
3. Zakaz dokonywania czynności poza kancelarią nie wyklucza możliwości pisemnego upoważnienia asesora w konkretnej sprawie do:
- 1) samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika,
 - 2) wysłuchania dłużnika, żądania od dłużnika złożenia wykazu majątku oraz żądania wyjaśnień i informacji w trybie art. 761 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego,
 - 3) zajęcia ruchomości - z zastrzeżeniem, że asesorowi nie wolno odebrać dozoru nad zajęтыми ruchomościami, a oznaczenia wartości zajętych ruchomości dokonuje komornik - przy czym wymienione czynności nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.
4. Komornik może zlecić asesorowi przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4.
5. Przepis art. 28 stosuje się odpowiednio do asesora, któremu udzielono zlecenia.

Szkolimy się w Mikołajkach

W drugim tygodniu września 2021 roku w Mikołajkach odbyło się długo wyczekiwane spotkanie szkoleniowo-integracyjne izb komorniczych w Białymstoku, Gdańsku, Szczecinie i Warszawie. Było to pierwsze tak duże zgromadzenie komorników i asesorów od rozpoczęcia pandemii. Do Mikołajek przyjechało ponad 380 przedstawicieli naszego zawodu. Zaproszenie przyjęli również seniorzy – emerytowani komornicy sądowi.

PRZEMYSŁAW MAŁECKI

Asesor komorniczy
Biuro prasowe przy KRK

Zaplanowanie tego przedsięwzięcia z zachowaniem wszystkich wymogów sanitarnych było nie lada wyzwaniem. Jednak organizatorzy sprostali wymaganiom i zapewнили uczestnikom bardzo dobre warunki do nauki i integracji. Od początku 2020 roku wszystkie szkolenia i konferencje odbywały się *on-line*. Mimo iż szybko przyzwyczailiśmy się do nowej rzeczywistości, a udział w konferencjach z telefonu czy komputera w pracy nikogo już nie dziwi, to możliwość stacjonarnego uczestnictwa budziła duże zainteresowanie. Wyjazd dał możliwość zobaczenia się ze starymi znajomymi, ale również spotkania z osobami, z którymi do tej pory rozmawialiśmy tylko przez ekran komputera.

Zajęcia szkoleniowe na temat elektronicznej licytacji ruchomości przeprowadziła prof. USz dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska.

W pierwszej części wykładu omówione zostały przepisy, które stosuje się do przeprowadzenia licytacji elektronicznej, wraz z odeślaniami. Prelegentka zwróciła uwagę, iż przepisy dotyczące licytacji elektronicznej nie mają charakteru wyczerpującego. Szczegółowe uregulowania znajdują się w art. 879¹-879¹¹ k.p.c. w oraz przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości wydanego na podstawie

Mikołajki

Dr Joanna Mikołajczyk

delegacji zawartej w art. 879¹¹ k.p.c. W pozostałym nieuregulowanym ww. przepisami zakresie, co do zasady, do sprzedaży w formie licytacji elektronicznej mają zastosowanie tylko przepisy o sprzedaży w formie licytacji ustnej, a zatem art. 867–877 k.p.c. Nie mają zaś zastosowania przepisy regulujące inne sposoby sprzedaży ruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym. Pani Profesor podała przykłady stosowania przepisów o licytacji ustnej oraz szczegółowo omówiła zakres przedmiotowy stosowania przepisów o licytacji elektronicznej. W dalszej części wykładu słuchacze zapoznali się z poszczególnymi etapami licytacji elektronicznej: od złożenia wniosku przez wierzyciela po przybicie i uiszczenie ceny przez nabywcę.

Szkolenie zatytułowane „Problemy praktyczne licytacji elektronicznej w egzekucji z nieruchomości” przeprowadziła prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska.

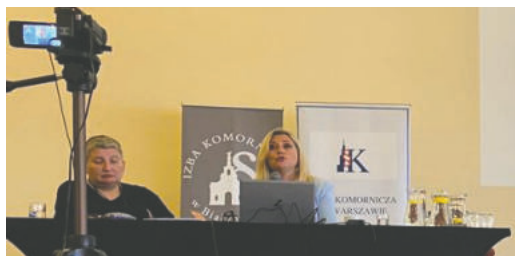
W trakcie wykładu prowadząca wskazała na zalety systemu teleinformatycznego i korzyści płynące z przeprowadzania licytacji w formie elektronicznej. Do najważniejszych zaliczone zostały:

- możliwość dotarcia do szerokiego grona potencjalnych licytantów;
- fakt, że utworzenie i utrzymanie systemu w całości spoczywa na samorządzie komorniczym, więc uczestnicy postępowania nie ponoszą żadnych dodatkowych opłat;
- ochrona informacji o licytantach;

- doręczanie licytantom zawiadomień o udzieleniu przybicia drogą elektroniczną;
- składanie skarg na publiczny charakter sprzedaży do komornika drogą elektroniczną;
- automatyczne zakończenie licytacji po upływie czasu jej trwania z równoczesnym ustaleniem licytanta oferującego najwyższą cenę w chwili zakończenia licytacji.

Wskazane i omówione zostały również zagrożenia wynikające z takiej formy sprzedaży ruchomości, a w dalszej części prelegentka szczegółowo omówiła regulacje dotyczące elektronicznej licytacji nieruchomości. Podkreśliła wyłączenia i zaznaczyła odpowiednie stosowanie przepisów rozdziałów 4–7 dotyczących obwieszczenia o licytacji, warunków licytacyjnych, licytacji i przybicia. Warto podkreślić, że akta sprawy egzekucyjnej w zakresie licytacji elektronicznej są prowadzone wyłącznie w systemie teleinformatycznym, a do akt papierowych sprawy egzekucyjnej dołącza się jedynie wydruk pobranej historii licytacji. W kolejnej części wykładu zostały omówione poszczególne etapy licytacji do postanowienia o przysądzeniu własności, a także najważniejsze różnice i wyłączenia od tradycyjnej licytacji nieruchomości.

Dr Joanna Mikołajczyk z Uniwersytetu Łódzkiego przeprowadziła trzecią część szkolenia: „Egzekucja z gospodarstwa rolnego – z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego”.

**Prof. USz dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska,
prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska**

Wykład został podzielony na dwie części. W pierwszej prowadząca omówiła kodeksowe pojęcie gospodarstwa rolnego i ograniczenia egzekucji wobec rolników. W drugiej – szczegółowo wyjaśniała następujące zagadnienia:

- zakres zastosowania u.k.u.r. w egzekucji;
- nieruchomości rolne jako przedmiot egzekucji w świetle art. 2 pkt 1 u.k.u.r.;
- wyłączenia wynikające zarówno z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego – art. 1a, 1b i 1c u.k.u.r., jak i ustawy wstrzymującej – z art. 11 pkt 1 i 2.

Dalej omówione zostało uchylenie zasady nabycia nieruchomości rolnych przez rolnika indywidualnego w egzekucji oraz obowiązki związane z nabyciem nieruchomości rolnej. Prawo pierwokupu i prawo nabycia przysługującego KOWR oraz kwestiom intertemporalnym dr Mikołajczyk poświęciła ostatnią część swojego wykładu.

Fakt, że tematyka wykładów była trafna, potwierdza frekwencja i zainteresowanie uczestników szkolenia. Słuchacze zgłosili się do prelegentów z wieloma pytaniami. Konsultacje również cieszyły się olbrzymim powodzeniem.

Uczestnicy wyjazdu otrzymali dodatkowo prezentacje z wykładów.

Piotr Bałtroczyk

Część integracyjna rozpoczęła się stand-upem w wykonaniu Piotra Bałtroczyka, a zakończyła – uroczystą kolacją i dyskoteką z DJ-em.

Wydarzenie zorganizowane zostało przez Izby Komornicze w Białymstoku, Gdańsku, Szczecinie i Warszawie, zaś jego pomysłodawczynią była Przewodnicząca Rady Izby Komorniczej w Warszawie Elżbieta Adamska-Śmigrodzka.

Wyjazd szkoleniowo-integracyjny był odpowiedzią na potrzeby członków samorządu komorniczego. Już podczas rozmów kulturalnych padały pytania, gdzie i kiedy odbędzie się następne takie (stacjonarne!) wydarzenie. Z niecierpliwością czekamy na kolejne zaproszenie.

Audytoryum

Autorzy zdjęć: Tomasz Szybalski, Patryk Piwoński, Elżbieta Adamska-Śmigrodzka

Jak zacząć korzystać z Czytelni oraz Platformy E-learning

WWW.CURRENDA.PL

Czytelnia Currendy z Platformą E-learning

WWW.CURRENDA.PL

Wiedza
dostępna online

Czytelnia Currendy wraz z Platformą E-learning

to najlepszy wybór dla tych, którzy chcą mieć najbardziej kompletne i różnorodne źródło wiedzy w zakresie postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, prawa oraz technologii.

Co zyskujesz, wybierając Czytelnię Currendy wraz z Platformą E-learning

Będziesz korzystał z prezentacji i wykładów eksperckich, a także podcastów i szkoleń audiowizualnych dostępnych w ramach Czytelni oraz Platformy E-learning.

Otrzymujesz publikacje Wydawnictwa Currenda oraz czasopisma „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” i „Nowa Currenda” w wygodnej formie e-booków lub audiobooków.

Pogłębiasz wiedzę oraz podnosisz swoje kwalifikacje zawodowe dzięki punktowanym szkoleniom w ramach Platformy E-learning.

Masz zapewnioną wysoką jakość merytoryczną oraz technologiczną publikowanych materiałów.

NOWA CURRENDA

CURRENDA SP. Z O.O.

al. Niepodległości 703A, 81-853 Sopot

tel : +48 608 587 257

e-mail: nowa.currenda@currenda.pl

www.sklep.currenda.pl, www.czytelnia.currenda.pl